

Samen Leven, Samen Wonen, Samen Werken

Verkiezingsprogramma
Gemeente Heerde 2022-2026

ChristenUnie | **SGP**

Heerde • Wapenveld • Veessen • Vorchten

**Samen
geloofwaardig**

Inhoudsopgave

> **Klik op het hoofdstuk of sub-hoofdstuk om direct naar dit onderwerp te gaan.**

Inhoudsopgave	2	Begraafplaatsen	21
Inleiding	3	Natuur	21
De lijsttrekker aan het woord	3	> 2.3 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte	21
Een samenleving met toekomst	4	Energiecoöperatie en lokale initiatieven	21
Van christenen vóór alle mensen	5	Energiecoaches	21
> Hoofdstuk 1 Samen Leven	6	Participatie	21
> 1.1 Vertrouwen	7	Investeren in warmtenetten	21
> 1.2 Duurzame ontwikkelingsdoelen	7	Afscheid nemen van aardgas	22
> 1.3 De gemeente, dat zijn we samen	7	Meer wind- en zonne-energie	22
Betrekken van jongeren	8	Energiebesparing industrie	22
Lokale Media	8	Inzameling herbruikbare grondstoffen	22
Discriminatie en racisme	8	> 2.4 Klimaatadaptatie en Natuurbeleid	23
Smart Cities en digitalisering	9	Vergroening bebouwde kom en schone lucht	23
Privacy	9	Biodiversiteit	23
Communicatie	9	Toekomstbestendig waterbeheer	23
> 1.4 Gemeentelijke herindeling en samenwerking	9	> 2.5 Zorg	23
> 1.5 Financiën	10	Volksgesondheid	24
> 1.6 Veiligheid	10	Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties	24
Een veilige samenleving	11	Mantelzorgers	25
Drugs en drank	11	Vrijwilligers	25
Radicalisering	12	Iedereen telt mee en doet mee	25
Ondermijning: verwevenheid		Langer zelfstandig	25
tussen boven- en onderwereld	12	Ouderen	26
Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld	12	Verslaving	26
> 1.7 Mobiliteit	13	Opvangvoorzieningen	26
Voetgangers	13	Zorg voor vluchtelingen	26
Fiets	13	> 2.6 Gezin, jeugd en onderwijs	27
Openbaar vervoer	13	Investeren in gezinnen	27
Parkeren	14	Effectieve ondersteuning jeugdzorg	27
Verkeersveiligheid	14	Onderwijs	28
Vliegveld Lelystad	14	> Hoofdstuk 3 Samen werken	30
> 1.8 Kunst en cultuur	14	> 3.1 Economie	31
Cultuur dichtbij	14	Lokale overheid	31
Bibliotheken, overige culturele accommodaties en evenementen	15	Zzp'ers	31
> 1.9 Sport	15	Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen	32
Sportaccommodaties	15	Werken en rusten	32
> Hoofdstuk 2 Samen Wonen	17	Recreatie en toerisme	32
> 2.1 Wonen	18	Waardering van voedsel	32
Beschikbare woningen	18	Gezonde agrarische sector	33
Ouderen	19	> 3.2 Meedoen op de arbeidsmarkt	33
Betaalbare woningen, ook voor jongeren	19	Bijstandsbeleid	33
Woningcorporaties	19	Aan het werk	33
Duurzame woningen en andere gebouwen	20	Nieuwkomers en arbeidsmigranten	34
> 2.2 Ruimte	20	> 3.3 Armoede en preventie	34
Omgevingswet	20	Schulden	35
Groene Schoolpleinen	20	> Afsluiting	37

Inleiding

De lijsttrekker aan het woord

De ChristenUnie-SGP Heerde staat midden in de Heerder samenleving. Samen met en voor de burgers van de gemeente geven we invulling aan christelijk politiek. Samen voor Geloofwaardige politiek. In het volle besef dat christenen in de politiek deel uitmaken van een beweging van christenen die werk willen maken van hun geloof. Die hun geloof niet reserveren voor de kerk of thuis, maar van daaruit de handen uit de mouwen steken. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen voor het bestuur van onze gemeente en dienstbaar zijn aan de samenleving. Wij houden rekening met de verschillende levensovertuigingen. Dit willen we realiseren door samenwerking en afstemming met andere partijen, verenigingen, organisaties, bewegingen en personen die onze doelen of actiepunten steunen.

We laten ons leiden en inspireren door de Bijbel, het Woord van God. We ontlelen normen en waarden aan de Tien Geboden, waar we als kernpunt uitlichten dat we God liefhebben boven alles en onze naaste als onszelf. We mogen ons politieke werk doen met het oog op de toekomst, tot eer van onze Hemelse Vader.

Volgens ons is Heerde op z'n best als we Samen leven, Samen wonen, Samen werken.
Doe met ons mee!

Samen Geloofwaardig

Deze verkiezingen gaan over mensen. Over jou en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op de school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en de manier van samenleven in Heerde.

Deze verkiezingen gaan over onszelf. Onze manier van Samen Leven, Samen Wonen en Samen Werken. Deze verkiezingen gaan over onze samenleving. Op Deo volente 14, 15 en 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. We nodigen u van harte uit dit programma te lezen en op die data uw stem uit te brengen op één van de kandidaten van ChristenUnie-SGP.

De aanpak van de ChristenUnie-SGP Heerde krijgt vorm in drie hoofdthema's:
Samen Leven, Samen Wonen, Samen Werken.

Gert van der Rhee
Lijsttrekker ChristenUnie-SGP Heerde

Samen geloofwaardig

“Zet je in voor de bloei van de stad waarin je woont, want de bloei van de stad is ook jullie bloei.”

[Jeremia 29:7]

Een samenleving met toekomst

We voelen (de gevolgen van) de coronacrisis. Veel inwoners ervaren nog dagelijks de fysieke impact van COVID-19. Economisch zijn er grote klappen gevallen en de maatregelen laten bij jong en oud sociale en psychologische sporen achter.

De polarisatie is toegenomen. We konden elkaar niet ontmoeten en elkaars mening nuanceren.

Er is teleurstelling in de samenleving en in de overheid. Mensen voelen zich niet begrepen, niet gezien en soms zelfs helemaal klemgezet.

We zijn ons van deze dingen bewust en zien dat de manier waarop we met elkaar de samenleving vormgeven ter discussie staat.

Gelukkig hebben we ook gezien dat als het erop aankomt we in Heerde oog voor elkaar hebben. We zijn in staat om elkaar

op creatieve manieren te vinden en elkaar te helpen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het meer dan ooit belangrijk is om te geloven in en te werken aan een gemeente waar het niet meer gaat om 'ik' maar steeds meer om 'wij'.

Daarom gaan wij met dit programma van hoop de komende verkiezingen in. Ondanks de financiële uitdagingen presenteren we ons verkiezingsprogramma vol plannen voor Heerde die laten zien dat we willen bouwen aan een samenleving waarin aandacht is voor wat echt telt: wij investeren in zorg voor elkaar, in een overheid die bondgenoot is van de inwoners van Heerde, in een duurzame economie en in keuzes die goed zijn voor Gods schepping.

De politici van de ChristenUnie-SGP Heerde maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Die bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en samen te werken voor een betere samenleving.

Bij het zoeken naar antwoorden op de uitdagingen van deze tijd laten wij ons als christelijke partij inspireren door de Bijbel. In de Bijbel gaat het over mensen, over samenleven en ook over de overheid. De Bijbel heeft een bevrijdende boodschap die hoop geeft. Wij geloven daarom dat christelijke uitgangspunten in de politiek relevant zijn voor Heerde.

Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens ons wel om kwetsbare mensen te beschermen en om te reguleren wat sterk is. En de overheid beschermt de ruimte waarbinnen mensen vrede kunnen stichten.

De ChristenUnie en de SGP zijn landelijke, christelijke netwerkpartijen. Dat biedt stabiliteit. Onze lokale standpunten zijn niet zomaar opgeschreven, maar gebaseerd op onze christelijke uitgangspunten. Tegelijk biedt het feit dat de ChristenUnie en de SGP actief zijn op alle niveaus van het openbaar bestuur uitstekende mogelijkheden om af te stemmen en om lokale zaken provinciaal of landelijk aan de orde te stellen (en andersom). Concreet hebben we een stevige lobby kunnen voeren omtrent vliegveld Lelystad en om de laagvliegroutes boven Heerde te voorkomen.

Van christenen vóór alle mensen

De ChristenUnie-SGP Heerde is een partij *van* christenen *voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld als Schepper van deze aarde, voor Nederland, voor Heerde. Doe met ons mee!

Samen geloofwaardig

Hoofdstuk 1 Samen Leven

ChristenUnie | **SGP**

Heerde • Wapenveld • Veessen • Vorchten

Hoofdstuk 1 Samen Leven

Onze gemeente Heerde vormt pas een echte samenleving als mensen elkaar zien en helpen, verbinding zoeken en over verschillen praten. Dat is het principe waarop onze democratische rechtsstaat is gebouwd. We kunnen alleen vredig samenleven als we – ondanks alle verschillen – onze basiswaarden op handen én in onze harten dragen.

Bij de ChristenUnie-SGP Heerde staat de samenleving centraal. Die samenleving is het werk van inwoners en maatschappelijke en sociale verbanden samen.

De gemeente heeft vooral als taak de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Dan wijst ze op de eigen verantwoordelijkheid maar denkt ook mee, stimuleert en ondersteunt waar dat nodig is. De menselijk maat, die past bij de ChristenUnie-SGP Heerde, die past bij Heerde. In het leven van alledag in ons werk, in ons gezin en in de zorg van de gemeente voor de inwoners.

Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet. Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, gezondheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

De gemeente neemt de verantwoordelijkheid van de maatschappelijke verbanden in Heerde niet over. Maar zij beschermt wel hun ruimte om hun verantwoordelijkheid te kunnen nemen en ondersteunt hen daarbij.

1.1 Vertrouwen

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur, sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

In de gemeenteraad zetten we in op luisteren en samenwerken. We zijn bereid verantwoordelijkheid

te nemen als coalitiepartner als de verkiezingsuitslag hiervoor aanleiding geeft. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partijen, die onder andere zijn vastgelegd in ons verkiezingsprogramma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in Heerde. Vrede en recht vinden we belangrijk, niet alleen in woorden maar ook in onze houding en in ons handelen. Wij willen ons daarin laten leiden door wat de Heere van mensen vraagt: *“Niet anders dan recht te doen, trouw te betrachten en nederig de weg te gaan van je God.”* (Micha 6:8).

We willen bijdragen aan het bouwen aan vertrouwen door:

- + Open, herkenbaar en betrokken aanwezig te zijn in Heerde.
- + In te zetten op goede relaties met inwoners.
- + Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die niet zijn na te komen.
- + Ervoor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- + Te streven naar een coalitieakkoord met duidelijke afspraken maar met ook voldoende ruimte voor alle partijen om invloed op het beleid uit te oefenen.
- + De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit te geven.
- + Het onderwerp integriteit continu aandacht te geven door tenminste elke twee jaar voor raad en college een bijeenkomst over integriteit te beleggen, zodat dilemma's regelmatig besproken worden.

1.2 Duurzame ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals (of Duurzame Ontwikkelingsdoelen) zijn 17 afgesproken wereldwijde doelen op het gebied van klimaat, armoede en onderwijs. De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat onze gemeente deze SDG's integreert in al het beleid de komende periode. Wij vinden dit heel belangrijk omdat deze 17 duurzaamheidsdoelen dé wereldwijde duurzaamheidsagenda vormen maar ook sterk vervlochten zijn met de opgaven in Heerde. Ook onze gemeente is onmisbaar bij het behalen van de doelen!

1.3 De gemeente, dat zijn we samen

We willen dat inwoners in Heerde zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en – samen met anderen en de overheid – de zorg voor de samenleving oppakken. We willen samen zoeken hoe we

de kracht van de samenleving kunnen aanspreken om te werken aan gerechtigheid.

De gemeente moet op haar beurt dan wel openstaan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, verenigingen, bedrijven en kerken, vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. We stimuleren dat inwoners zichzelf organiseren in bijvoorbeeld coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom: een college en raad moeten durven loslaten.

We zetten in op het meedenken van inwoners, via platforms en andere organisaties voorafgaande aan beleidsvorming in de raad. Inwonersinitiatieven willen we ruimhartig verwelkomen en inwonerparticipatie stimuleren wij, want we zijn ervan overtuigd dat het goed is gebruik te maken van de kennis en ervaring van onze inwoners. Wel letten we erop dat de gemeenteraad vanaf het begin heel duidelijk is over het samenspel en de ruimte die er is voor participatie. Dat steekt nauw. Aan de ene kant niet pas het gesprek aangaan als keuzes al gemaakt zijn, maar ook geen ongecontroleerde inwonerparticipatie. Dat vraagt om duidelijke financiële en technische kaders.

- + In Heerde gaan we, vanuit vertrouwen, actief werk maken van 'right to challenge' (uitdaagrecht). Het recht om als bewoners de gemeente uit te dagen en aan te geven dat je bijvoorbeeld als wijk of als dorp een voorziening zelf in stand wilt en kunt houden.
- + Wij willen dat burgerparticipatie continue een vanzelfsprekende en grote plaats inneemt bij de (invoering van de) Omgevingswet.

Inwonerpeilingen, experimenten met nieuwe vormen van vertegenwoordiging en andere manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten *aanvullend* zijn op het mandaat dat via de verkiezingen door de inwoners is gegeven. Juist bij belangentegenstellingen is het de gemeenteraad, die als hoeder van het algemeen belang, knopen doorhakt. Het lokaal bestuur blijft eindverantwoordelijk.

Raadgevende referenda zijn geen oplossing bij complexe politieke vraagstukken. Het feit dat de uitslag niet bindend is, levert verwarring en ontevredenheid op.

Wij zijn voor een bindend, correctief referendum, met een uitkomstdrempel. Zo kunnen kiezers in een uiterst geval aan de noodrem trekken over voorstellen die door de raad

zijn aangenomen. Maar vooral geldt voor de ChristenUnie-SGP Heerde: raadsleden zijn gekozen om zorgvuldig alle belangen af te wegen en weloverwogen besluiten te nemen. Laat hen het werk doen waarvoor ze het mandaat gekregen hebben.

Betrekken van jongeren

Democratie is geen statisch begrip, maar een werkwoord. Daarom willen we ons inzetten om inwoners en dus ook de jongeren in Heerde te betrekken bij de lokale democratie. Wij vinden dat nodig, omdat door samen te praten over de uitdagingen in onze gemeente, we met elkaar tot gedragen oplossingen kunnen komen.

- + Wij zetten ons in om de inspraak van jongeren te verbeteren. De beslissingen die wij nu nemen, gaan over hun toekomst.
- + Plannen van de gemeente moeten ook worden getoetst op de gevolgen voor jongeren.
- + De burgemeester van onze gemeente zal de 18-jarigen bij verkiezingen via een brief persoonlijk uitnodigen om voor de eerste keer hun stem uit te brengen.
- + Jongeren in Heerde worden specifiek betrokken bij het herdenken en vieren op 4 en 5 mei en ervoor uitgenodigd.
- + In Heerde richten we een jongerenraad in.
- + Heerde zorgt er voor dat alle leerlingen uit de groepen 6-8 van de basisscholen uit de gemeente en van De Noordgouw zicht krijgen op wat de gemeenteraad doet, bijvoorbeeld door het organiseren van gastlessen over/ vanuit de gemeentepolitiek.

Lokale Media

Onafhankelijke lokale en regionale media zijn cruciaal voor de lokale nieuwsvoorziening en de lokale democratie. Ze informeren inwoners, houden bestuurders scherp en agenderen maatschappelijke kwesties.

Discriminatie en racisme

Ook de lokale overheid heeft de roeping om recht te doen. Elke inwoner van Heerde heeft recht op een rechtvaardige behandeling, onafhankelijk van gender, afkomst, handicap of andere status. Discriminatie en racisme doen afbreuk aan die gelijkwaardigheid en vrijheid. Het bestrijden ervan kan niet door de politiek of de gemeente alleen. De hele samenleving speelt een rol.

- + Van etnisch profileren mag in Heerde geen sprake zijn.
- + De gemeente besteedt structureel aandacht aan racisme en discriminatie, in ieder geval door als lokale overheid met de samenleving in gesprek te gaan. Specifiek moet hierbij aandacht zijn voor jongeren.
- + Medewerkers binnen de gemeentelijke organisatie moeten over voldoende kennis en vaardigheden op het gebied van onbewuste vooroordelen, discriminatie, antisemitisme en

racisme beschikken. Daarom volgen zij een training die bijdraagt aan intercultureel vakmanschap.

- + De ambtelijke organisatie in Heerde weerspiegelt onze samenleving. Daarom zorgt de gemeente ook voor intern diversiteitsbeleid.

Smart Cities en digitalisering

Ontmoeting tussen inwoners en overheid vindt op veel verschillende manieren plaats. Dat kan fysiek, maar Nederland digitaliseert snel. Door de coronacrisis is dit proces versneld. Ook zien we dat traditionele vraagstukken op gebied van veiligheid, gezondheid, zorg, en in de fysieke leefomgeving steeds meer ondersteund worden door digitale middelen zoals camera's, digitale platforms, zelfhulp op afstand, en data-analyse.

In onze gemeente telt ieder mee, en daarom willen we dat onze dienstverlening en gemeentelijke projecten aansluiten bij iedere inwoner. Toch dreigen er mensen digitaal de aansluiting te missen en wordt kans-ongelijkheid vergroot. Inwoners moeten daarom geholpen worden om digitaal vaardig te zijn. En we moeten zorgdragen voor aansluiting van mensen die niet bij machte zijn om zich de digitale wereld eigen te maken.

In deze digitale ontwikkeling moet onze gemeente het risico van verkeerd gebruik minimaliseren. Dit vraagt om een sterke aanpak die zorgt voor de beveiliging van onze gegevens, de aanpak van digitale criminaliteit, en de borging van onze privacy. We vinden het belangrijk dat we erop kunnen vertrouwen dat onze gegevens in goede handen zijn.

- + Bij ontwikkelingen van deze technologieën staat niet alleen het welzijn van de individuele burger maar ook de bloei van de samenleving als geheel centraal.
- + Wij willen in Heerde een digitale aanpak, aansluitend bij de landelijke Smart City aanpak, waarin inwoners, bedrijven, scholen, maatschappelijke instellingen en de gemeente samen de regionale samenleving sterker maken, technologische innovaties implementeren, en deze toegankelijk maken voor elke inwoner.

Privacy

Voor een goede vervulling van de wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Inwoners hebben daar recht op, ze moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun

gegevens gebeurt. Alle medewerkers van onze gemeente weten hoe ze met persoonsgegevens om moeten gaan. Niet de angst voor boetes, maar een intrinsieke motivatie om zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens moet de basis vormen voor het voldoen aan privacywetgeving.

Communicatie

Onze samenleving wordt steeds complexer. Veel ouderen, allochtonen en laaggeletterden vinden het vaak ingewikkeld om op tijd de juiste informatie te vinden of om bij de overheid aan te kloppen voor hulp. We willen dat de gemeente Heerde haar regels zo simpel mogelijk houdt.

- + Wij willen dat berichten over aanvragen en besluiten, zoals vergunningen, (bestemmings)plannen en lokale regelgeving niet alleen digitaal zijn in te zien maar ook in de lokale papieren media verschijnen.
- + De gemeente gebruikt bij schriftelijke communicatie met inwoners eenvoudig Nederlands (taalniveau B1).
- + In Heerde kunnen inwoners met hun vragen bij de gemeente terecht, niet alleen digitaal, maar ook bij een fysiek loket met ruime openingstijden.
- + Wij waarderen dorpen ('kernen') en buurten als lokale gemeenschappen en hechten aan het eigene en de vitaliteit van de lokale gemeenschap. De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van dorpen te betrekken bij zaken die hen raken.
- + Voor een betrokken kernenbeleid kiezen we voor het inzetten van dorpsambassadeurs. Dit zijn mensen die met beide benen in de dorpsamenleving staan en een makkelijke toegang hebben tot ambtenaren, raadsleden en wethouders.
- + Verenigingen/coöperaties zoals dorpsraden worden gefaciliteerd om hun belangenvertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde is dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de kern moet worden aangetoond.
- + Voor een degelijk kernenbeleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.
- + Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.

1.4 Gemeentelijke herindeling en samenwerking

De Gemeente Heerde werkt op veel manieren samen met omliggende gemeenten in de Regio Zwolle en de Cleantech Regio. Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee bedoelen we dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten

hiertoe besluiten. Zij vormen de eerste en daarmee de verantwoordelijke bestuurslaag.

Uitgangspunt voor ons is dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie, de bestuurskracht, voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. Wij kiezen daarbij niet op voorhand voor fusie.

Wij willen minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een actieve en kritische houding. Dit is extra belangrijk nu er steeds meer samenwerkingsverbanden ontstaan waarvoor helemaal geen vastgestelde regels zijn (bijvoorbeeld RES). Ook is belangrijk dat de raad van Heerde zicht en controle houdt op besluiten die een WGR of een ander samenwerkingsverband neemt.

- + Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak, herkenbaarheid en meerwaarde voor de regionale kracht/uitstraling.
- + Steeds meer taken worden door Rijk en Provincie opgedragen aan de gemeenten. Om die taken goed te kunnen uitvoeren, is het noodzakelijk ambtelijke samen te werken met andere gemeenten, waarbij de focus ligt op onder andere Hattem en Epe en de Kop van de Veluwe (Heerde, Hattem, Oldebroek, Elburg en Nunspeet).
- + We steunen (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- + De raad maakt afspraken over hoe WGR-en en andere samenwerkingsverbanden vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.

1.5 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Het gaat om gemeenschapsgelden, die hetzij via de afdracht van de Rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de onroerende-zaakbelasting (ozb), door onze inwoners zijn opgebracht.

In de afgelopen jaren is het takenpakket van alle gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De beleidsvrijheid is beperkt en door bezuinigingen van de Rijksoverheid op de uitkering uit het Gemeentefonds ligt er een grote druk op het financieel beleid. Ons uitgangspunt is allereerst dat gemeenten

voldoende geld van het Rijk moeten ontvangen om hun taken goed te kunnen uitvoeren. Daarnaast moet Heerde de komende periode uitgaven en inkomsten in evenwicht brengen. We dringen aan op efficiënt financieel beleid en het goed in beeld hebben en beheersen van risico's om toekomstige generaties niet op te zadelen met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij eventuele bezuinigingen willen we de posten die te maken hebben met de nood van individuele inwoners, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen zo veel mogelijk ontzien. Uiteraard moet er voor mensen met weinig financiële draagkracht maatwerk mogelijk zijn.

- + De afgelopen periode kenmerkte zich door structurele financiële tekorten (o.a. op jeugdzorg). Wij dringen er via de VNG en anderszins bij de Rijksoverheid op aan om gemeenten een passende vergoeding te geven voor de taken die moeten worden uitgevoerd.
- + De gemeente heeft als doelstelling dat duurzaam en circulair wordt ingekocht. Keuzes en resultaten zijn meetbaar.
- + Misbruik van voorzieningen moet worden voorkomen en als dit wel gebeurt is een actieve aanpak nodig. Tegelijk verlangen we van onze gemeente dat zij naast mensen staat en maatwerk levert.
- + Spaarzaamheid en een behoudende financiële koers zijn leidend, dus geen risicovolle investeringen.
- + Bij gezond financieel beleid horen voldoende reserves om calamiteiten te kunnen opvangen. Structurele uitgaven moeten met structurele middelen begroot worden en dus niet met incidentele meevallers.
- + Zorg voor elkaar en zeker voor onze kwetsbare medemensen staat voorop bij het maken van financiële en beleidsmatige afwegingen.
- + De lokale belastingdruk stijgt in principe niet (inflatiecorrectie wordt wel toegepast).
- + De heffingen en leges op de dienstverlening van de gemeente zijn zoveel mogelijk kostendekkend.
- + Bij problemen die de gemeentegrenzen overstijgen moet worden gezocht naar samenwerking en solidariteit binnen de regio om zo mogelijk tot financiële afspraken te komen of een gezamenlijke lobby te organiseren.

1.6 Veiligheid

We willen dat inwoners van Heerde veilig kunnen leven. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Maar we vinden ook dat de

vrijheden waar we in onze gemeente van mogen genieten, samengaan met verantwoordelijkheden. Naast de wettelijke taak van de overheid zien wij een grote rol voor de samenleving. Juist ook als het gaat om veiligheid.

Elke buurt of wijk heeft een eigen aanpak nodig en inwoners moeten betrokken zijn bij het opstellen daarvan. Juist inwoners, winkeliers, scholen, politie en woningcorporaties dragen bij aan goede buurten. Dat zijn buurten waarin jongeren veilig naar school gaan en kinderen ruimte hebben om te spelen, waarin ouderen zonder zorg over straat kunnen, actief kunnen zijn en nog voluit van het leven kunnen genieten. Kortom, daar waar het op alle momenten van de dag voor iedereen veilig is om binnen en buiten te zijn.

Veiligheid gaat over meer dan alleen het beschermd worden tegen geweld. Een schone en nette buurt zorgt bij veel bewoners al voor een veel veiliger indruk dan wanneer een buurt of straat er verwaarloosd uitziet. Wij willen ons ervoor inzetten dat de openbare ruimte in Heerde er netjes en verzorgd uitziet.

Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie-SGP Heerde haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan. Wij hebben aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleren een effectieve, op herstel gerichte, aanpak van daders.

De gemeente Heerde stelt een integraal veiligheidsbeleid vast, dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende buurten. We vinden het belangrijk om inwoners en organisaties te betrekken bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. Wij willen dat het integraal veiligheidsplan zo tijdig door de raad wordt vastgesteld, dat de gemeenteraad invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden en dergelijke van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet de vinger goed aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Inwoners worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis.

Dit kan onder meer door de inzet van internet, zoals appgroepen in de wijk.

Cameratoezicht is een prima middel, maar wij willen het beperkt (proportioneel) toepassen en inbedden in goede wetgeving (privacy) en in een goede cyclus van beleid, uitvoering en evaluatie.

We stimuleren dat inwoners van Heerde gemakkelijk melding kunnen maken van overlast en van crimineel gedrag, waarbij de politie vervolgens contact legt met de melder over de resultaten.

We hechten aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor inwoners in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken. Daarbij willen we de wijkagent ook in de avonduren actief zien in Heerde.

- + We zetten in op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent en de boa's.
- + We benadrukken de noodzaak van twee brandweerkazernes, één in Heerde en één in Wapenveld, met vrijwilligers die in de dorpen wonen, zodat snel uitrukken mogelijk is en blijft. Het duikteam is wegbezuinigd, als ChristenUnie-SGP Heerde zien we een waardevolle aanvulling voor Heerde en de Veiligheidsregio in een duikteam Heerde dat samenwerkt met Harderwijk.
- + Inwoners worden betrokken bij het opstellen van het veiligheidsplan en de prioriteiten.
- + De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door de politie.
- + In wijken waar groepen jongeren georganiseerd overlast veroorzaken, wordt een groepsaanpak opgesteld. Harde kern en meelopers worden geïdentificeerd en ouders en netwerken betrokken om de overlast terug te dringen.
- + Inwoners worden betrokken bij veiligheid in hun directe omgeving door middel van Burgernet, en Buurtpreventie Apps.

Drugs en drank

Mensen zijn geschapen door God. Het kan niet de bedoeling zijn dat zij door drugs, drank, of verslaving zichzelf, hun vrijheid en waardigheid kwijtraken.

We zijn tegen de aanwezigheid van coffeeshops en willen het gebruik van drugs actief tegengaan en zijn voor streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen.

We zijn tegen het zelf telen van wiet door gemeenten en zijn zeer kritisch over experimenten hiermee. Wiet is en blijft een verboden middel. Door het wietgebruik tegelijkertijd wel te gedogen geeft de overheid een dubbele boodschap af.

Tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden.

De gemeente Heerde moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het mag niet zo zijn dat zelfs kinderen het gebruik van een pilletje normaal vinden.

Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit. We willen dat Heerde zich in de regio/provincie sterk maakt voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.

De handhaving van de Drank- en Horecawet vraagt om voldoende beschikbare en goed geschoolde handhavers. We zijn voor extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De strijd tegen drankmisbruik voert de gemeente samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

Sluitingstijden van horeca is lokaal maatwerk. Belangrijk daarbij is een totaalpakket aan afspraken met horeca, politie, hulpverlening en omwonenden.

- + De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet. De gemeente gebruikt voor de handhaving regelmatig mystery guests.
- + Wij maken ons in de regio/provincie sterk voor een taskforce drugs om druggerelateerde criminaliteit en overlast aan te pakken.
- + Er wordt een verbod ingevoerd op het gebruik van lachgas in de openbare ruimte.
- + De gemeente zet zich samen met maatschappelijke partners in voor de preventie van alcohol- en middelengebruik. Niet alleen richting de jeugd, maar ook in de richting van ouders/ volwassenen.
- + We zetten ons in om de doelstellingen in het landelijk Preventieakkoord [2018] te behalen door uitvoering te geven aan het vastgestelde plaatselijke Preventieakkoord.

Radicalisering

Radicalisering vormt een bedreiging voor de manier waarop wij in Heerde in vrijheid en veiligheid leven. Het kan levens verwoesten, drijft families tot wanhoop en laat professionals soms verslagen achter. Radicalisering ontstaat als personen of groepen opvattingen ontwikkelen die haaks staan op de

democratische rechtsorde en bereid zijn daar in de praktijk consequenties aan te verbinden.

Naast het beschermen van de samenleving, heeft de overheid ook een taak bij het beschermen van de individuele (minderjarige) burger. Aanpak van radicalisering bestaat daarom tegelijk uit het weerbaar maken van individuen tegen radicaal gedachtengoed. Vooral jongeren die op zoek zijn naar hun plek in de samenleving zijn kwetsbaar. Het is daarmee niet alleen een veiligheidsvraagstuk maar ook een maatschappelijk vraagstuk.

- + In Heerde wordt integraal beleid ontwikkeld om, in samenwerking met de regio, radicalisering tegen te gaan.

Ondermijning: verwevenheid tussen boven- en onderwereld

Ook in Heerde moeten we ons bewust zijn van de invloed van grootschalige criminele organisaties. Criminelen gebruiken vastgoed om crimineel verkregen gelden wit te wassen. Door een oplettende houding van het gemeentebestuur kunnen we deze ontwikkelingen op het spoor komen. De gemeente Heerde komt met een plan van aanpak Ondermijning ter bestrijding van verwevenheid van boven- en onderwereld en pakt daarmee de georganiseerde (grootschalige) criminaliteit aan. Dit vraagt om regionale samenwerking.

- + Een succesvolle aanpak van ondermijning begint bij een integer en weerbaar lokaal bestuur en ambtenarenapparaat. In de verplichte gedragscode in Heerde moet hiervoor aandacht komen.
- + We zijn voorstander van de wet Bibob en stimuleren deze zo gericht en zo veel als mogelijk in te zetten.
- + Om illegaal gebruik van vrijkomende (agrarische) bebouwing/ panden tegen te gaan komt er beleid gericht op snelle herbestemming.
- + Strengere handhaving op onze vakantieparken is nodig. Geen permanente bewoning en een duidelijke gastenregistratie.
- + De gemeente betreft de inwoners actief bij het herkennen en signaleren van (vermoedens van) ondermijnende activiteiten en stimuleert het melden hiervan.

Veiligheid, kindermishandeling en huiselijk geweld

Kinderen hebben het recht om veilig te zijn, om beschermd te worden tegen mishandeling. Want de gevolgen van mishandeling zijn groot. Geweld in huiselijke kring komt vaker voor dan we denken. Niet alleen kinderen maar ook ouderen en (ex-)partners zijn hiervan slachtoffer. Veilig Thuis, het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling, moet laagdrempelig bereikbaar zijn en bekend bij alle inwoners van Heerde. Voor slachtoffers van huiselijk geweld moet er passende hulp en/of een veilige opvang zijn. Opvang het liefst op een plek waar alle hulp onder één dak geboden kan worden.

- + Al bij de zwangerschap vindt er screening plaats op hoog-risicosituaties.
- + Consultatiebureaus (CJG/JGZ) bieden begeleiding in het omgaan met huilgedrag van baby's.
- + We zetten ons in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskunde, onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.
- + Ouderenmishandeling krijgt de komende periode meer aandacht. Hiervoor overlegt de gemeente met mantelzorg- en ouderenorganisaties.

1.7 Mobiliteit

Goede wegen, paden en OV-verbindingen zijn noodzakelijk om economische, sociale en culturele activiteiten te ondernemen. Mobiliteit brengt mensen bij elkaar. Maar de groeiende mobiliteit mag niet ten koste gaan van onze leefomgeving.

Meer dan de helft van de verplaatsingen gebeurt over korte afstand. Daarom krijgt langzaam verkeer in Heerde voorrang. Dit maakt onze woonomgeving leefbaarder, veiliger en duurzamer.

Bij verdeling van de openbare ruimte en instelling van verkeerslichten binnen onze gemeente kiezen we daarom voor het STOP-principe: Eerst Stappen, dan Trappen (fiets), dan Openbaar vervoer en vervolgens pas de Personenwagen (auto).

We gaan ons de komende periode verder inzetten voor verduurzaming van de mobiliteit (volledig CO₂-neutraal in 2040), voor het vermijden van overbodig verkeer en voor vergroting van het aandeel lopen, fietsen en openbaar vervoer in de totale mobiliteit in Heerde.

Om deze duurzame mobiliteitstransitie te realiseren investeren we in sociaal veilige wandelroutes, in meer ruimte voor de fiets met een fijnmazig netwerk van doorfietsroutes met een hoge kwaliteit, in snelle, frequente en rechtstreekse busverbindingen en in een goede afstemming tussen mobiliteit en ruimtelijke ontwikkeling. De gemeente Heerde is, samen met provincie en Rijk, verantwoordelijk voor infrastructuur van hoog niveau.

Voetgangers

- + Barrières voor voetgangers moeten verdwijnen, te beginnen bij basisscholen, winkelcentra, zorgvoorzieningen en andere belangrijke ontmoetingsplekken en de looproutes daarnaartoe. Verhoogd liggende trottoirs moeten op elke hoek voorzien zijn van op- en afritbanden voor rolstoelen, rollators en kinderwagens. Voetpaden

moeten volledig gebruikt kunnen worden dus obstakels worden weggehaald en hinderlijk overhangend groen of heggen teruggebracht tot de erfrens.

- + Wandelpaden van en naar openbare voorzieningen willen we voorzien van voldoende bankjes, zodat ook mensen die minder goed ter been zijn geregeld kunnen rusten of elkaar ontmoeten.
- + In het gemeentelijke handboek voor de inrichting van de openbare ruimte komen duidelijke eisen voor de toegankelijkheid.
- + We willen onderzoeken of de oversteekplaats bij Groteweg-Nachtegaalweg in Wapenveld veilig genoeg is en zonodig maatregelen nemen.

Fiets

- + Fietspaden en -routes moeten comfortabel zijn.
- + De ChristenUnie-SGP is voorstander van de ontwikkeling van een snelfietsroute Zwolle-Hatterm-Heerde-Epe-Apeldoorn binnen een proportioneel budget.
- + Auto's krijgen met het oog op de verkeersveiligheid óf voldoende ruimte om fietsers in te halen óf worden door een smal wegprofiel gedwongen achter fietsers te blijven rijden.
- + Er komen meer fietsstraten waar de auto 'te gast' is en de fiets het primaat heeft.
- + De gemeente gaat bij nieuwbouw of herstructurering van wijken uit van het fietsverkeer en richt wijken fiets- en kindvriendelijk in.
- + We gaan ons inzetten voor oplaadpunten voor elektrische fietsen en watertappunten bij culturele plekken.
- + De rotonde bij Jumbo/Dalli in Heerde is onoverzichtelijk met name voor fietsers. We blijven zoeken naar maatregelen om verkeerssituaties als deze veiliger te krijgen.

Openbaar vervoer

- + Bij buslijnen geldt het motto: kort wachten. De gemeente participeert actief bij het opstellen van het programma van eisen voor een nieuwe OV-concessie door de provincie en betreft de gebruikers van het OV daarbij. Openbare voorzieningen, zoals zorgcentra en scholen moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer.
- + We stimuleren combinaties van doelgroepenvervoer. De provincie is verantwoordelijk voor het openbaar vervoer, de gemeente voor andere vormen van publiek vervoer, zoals het leerlingenvervoer. Hier gaat ongeveer even veel geld in om. Door dit vervoersaanbod te combineren op plekken en tijden waar de vraag naar OV te laag is, is veel efficiencywinst te bereiken. De gemeente zet samen met de provincie in op slimme combinaties van doelgroepenvervoer (regiotaxi's, scholierenvervoer, wmo-vervoer) en openbaar vervoer op plekken en tijden waar reguliere buslijnen onvoldoende rendabel zijn.

- + De gemeente spant zich in om de kleine kernen goed bereikbaar te houden voor het OV. Als reguliere OV-lijnen niet haalbaar zijn, is er een goed laagdrempelig alternatief beschikbaar.

Parkeren

- + Zoveel mogelijk benzinstations in Heerde moeten een mogelijkheid krijgen voor het snelladen van elektrische auto's. Ook verkennen we de mogelijkheid dit te realiseren op parkeerterreinen van supermarkten en winkelcentra.
- + Als laden op eigen terrein niet mogelijk is dan is er in Heerde binnen een straal van 400 meter een openbare laadmogelijkheid beschikbaar. Het aantal laadpalen wordt uitgebreid en volgt de groei van het aantal elektrische auto's. Hiervoor mogen geen wachtlijsten zijn. Rekening houden met bestaande parkeerdruk en overleg met omwonenden vinden we belangrijk. De laadpalen krijgen bij voorkeur een plek aan de randen van wijken of worden geclusterd op parkeerterreinen. Er is dus geen recht op een laadpaal voor de eigen deur. Wij pleiten voor de Vehicle-to-Grid technologie zodat elektrische auto's als buffer kunnen dienen in het elektriciteitsnetwerk.
- + Bij nieuwbouw moet parkeren daarom zoveel mogelijk op eigen terrein en inpandig. Bestaande parkeerterreinen worden waar dit ruimtelijk inpasbaar is voorzien van daken met zonnepanelen om zo bij te dragen aan de klimaatopgave.

Verkeersveiligheid

- + Uitgangspunt voor het inrichten van de verkeersinfrastructuur is het Duurzaam Veilig principe: wegen zo inrichten dat voor weggebruikers de maximumsnelheid al duidelijk blijkt uit de weginrichting en zij hun snelheid hieraan aanpassen.
- + Op basis van registratie van de ongevallen brengt de gemeente tenminste elke vier jaar de zogenaamde 'gevaarlijke plekken' in beeld.
- + De gemeente zorgt voor veilige loop- en fietsroutes naar de scholen en richt de omgeving van scholen veilig in door het creëren van schoolstraten en het hanteren van schoolzones van maximaal 30 km/uur in de wijk.
- + De gemeente Heerde werkt actief mee aan het realiseren van verkeerslessen op basisscholen en bij instellingen en stimuleert dat scholen zich aansluiten bij het verkeersveiligheidslabel.

Vliegveld Lelystad

Wij vinden dat de voorgenomen kabinetsplannen voor uitbreiding van vliegveld Lelystad met laag overvliegende vliegtuigen de leefbaarheid op de Veluwe en daarom ook de leefbaarheid in de gemeente Heerde ernstig aantast.

We zullen ons in het kader van een leefbare aarde moeten bezinnen op de toekomst van de luchtvaart. De coronacrisis heeft dit nog extra benadrukt.

- + De gemeente Heerde dient, in samenwerking met alle belanghouders waaronder SATL, alles in het werk te stellen om de regering tot andere gedachten te brengen en verbeteringsvoorstellen aan te dragen.
- + Wij blijven ons inzetten om een laagvliegroute boven onze gemeente en de Veluwe te voorkomen.

1.8 Kunst en cultuur

Kunst, cultuur en creativiteit verrijken het leven en de samenleving.. Kunst kan confronteren, stilzetten, ontspannen, wakker schudden en verbinden. Kunst bepaalt ons ook bij de manier waarop wij als mensen het beeld zijn van God als creatieve Schepper.

In onze culturele instellingen werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van de Heerder samenleving. Kunst en cultuur zijn eerst en vooral van en voor de samenleving. De overheid vervult een belangrijke rol als subsidieverstrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed.

Kunst is voor en van iedereen. Het is belangrijk dat er toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is, met name voor jongeren. Door amateurkunsten te beoefenen, ontdekken en ontwikkelen zij hun creatieve talenten.

Erfgoed en monumenten zijn beeldbepalende elementen in steden, dorpen en wijken. Het zijn bakens in een veranderende wereld en brengen herinneringen met zich mee. Goed onderhoud en beheer van erfgoed en monumenten vinden we belangrijk en we kijken daarbij ook naar nieuwe invullingen van oude gebouwen.

Kerken zijn als religieus erfgoed veelal beeldbepalend. Voor veel mensen dragen kerken herinneringen aan belangrijke momenten in het leven. Kerken bieden een plek voor erediensten, bezinning en ontmoeting. Kerken verliezen echter soms hun functie en daardoor dreigt leegstand en achterstallig onderhoud. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar een waardige alternatieve bestemming heeft de voorkeur. Tevens kunnen de gebouwen een rol vervullen als ontmoetingsplek voor door de weekse activiteiten.

Cultuur dichtbij

De ChristenUnie-SGP Heerde is voor cultuur in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. We koesteren onze eigen lokale geschiedenis.

- + Wij zetten ons in voor cultuureducatie voor alle kinderen, dichtbij en betaalbaar. Kinderen uit gezinnen in armoede kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas, of via het Jeugd Cultuurfonds) korting krijgen of gratis deelnemen. Dit wordt ook meegenomen in subsidievoorwaarden voor culturele instellingen.
- + We hechten aan de ondersteuning van het Cultuurplein Heerde.
- + De gemeente stimuleert samenwerking tussen scholen en culturele voorzieningen in Heerde.
- + De gemeente stimuleert en ondersteunt de culturele instellingen en musea. Denk aan Vrieze's Erfgoed, Heerder Historisch Museum en het Zuivelmuseum.
- + Voor het financieel ondersteunen van onze musea en het archief zoekt de Gemeente Heerde samenwerking in de regio en bij derde (particuliere) partijen.

Bibliotheken, overige culturele accommodaties en evenementen

Voor veel inwoners van Heerde is de bibliotheek de toegang tot boeken, informatie, een cursus en ontmoeting. Ook is de bibliotheek belangrijk als aanvulling op het leesonderwijs voor kinderen, laaggeletterden en nieuwkomers. Bibliotheekvoorzieningen staan, mede door veel bezuinigingen, meer en meer onder druk. We willen sluiting van vestigingen zoveel mogelijk voorkomen. Multifunctioneel, innovatief en duurzaam denken is de oplossing. Er kunnen ook creatieve, alternatieve haal- en brengsystemen worden ontwikkeld ter versterking of vervanging van het huidige bibliotheekwerk.

- + Gebouwen worden zoveel mogelijk multifunctioneel benut. Om het gebruik te optimaliseren, maar ook om dwarsverbanden tussen (brede) scholen, verenigingen, kinderopvang, bibliotheken en muziekscholen, zorginstellingen te vinden en te versterken.
- + Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn.
- + We willen de exploitaties van culturele accommodaties in Heerde gunstig beïnvloeden door in te zetten op lagere energielasten. Dit door het verduurzamen van de gebouwen en lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen/bouwplannen willen we dit nadrukkelijk betrekken en bij groot onderhoud hierover advies inwinnen.
- + Evenementen in Heerde moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid (drank/drugs).

1.9 Sport

Bij sporten staat plezier voorop. Daarom kiezen we voor een toegankelijke sportwereld waarin iedereen kan meedoen. We stimuleren de breedtesport in Heerde. Jong, oud, mindervalide, arm, getalenteerd of gewoon gezellig met elkaar; voor iedereen moet sport beschikbaar zijn.

Sport brengt mensen in beweging. Sport stimuleert lichaam en geest tot optimale prestaties en bevordert een gezonde en vitale samenleving. Daarom is het nodig om ook voor de toekomst voldoende sportfaciliteiten te hebben; van openbare beweegplekken tot sportparken en sportaccommodaties. We zetten ons in voor een toegankelijke sportwereld.

Sport brengt mensen samen. Sportverenigingen fungeren vaak als cement in de samenleving en verdienen steun, zeker nu deze door de coronacrisis grote klappen krijgen.

Het is goed voor kinderen dat ze leren dat bewegen leuk is, dat ze leren om doelen te stellen en samen te werken in een team. Daarom willen we dat sport toegankelijk is voor iedereen, in het bijzonder voor de jeugd, zonder fysieke drempels. Het is van groot belang dat alle kinderen kunnen sporten. Ook de kinderen uit een gezin met een kleinere portemonnee.

Het stimuleren van minima, ouderen, mensen met een beperking en mensen die nog niet sporten om meer te gaan bewegen staat hoog in het vaandel bij de ChristenUnie-SGP Heerde. We pleiten voor open sportclubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein.

In de gemeente Heerde nodigen ook de verschillende fiets-, kano-, wandelroutes en klompenpaden en veilige 'ommetjes' uit tot bewegen en meedoen.

- + Een gezonde leefstijl met voldoende beweging draagt ook voor ouderen bij aan zelfredzaamheid en sociaal contact. Voor alle ouderen in onze gemeente ontwikkelt de gemeente laagdrempelige sport- en beweegprojecten.
- + We pleiten voor voortzetting van een educatieve buurtcoach en gemeentelijke sportcoach om zo de verbinding tussen sport, onderwijs en zorg te bevorderen.
- + In Heerde zorgen we ervoor dat er speeltuinen inclusief zijn ingericht.

Sportaccommodaties

Het is mooi als mensen hun sporttalenten ontwikkelen en zelfs door kunnen groeien naar de topsport. Ook fungeert de topsport vaak als stimulerend voorbeeld. Toch moet de focus van de gemeente Heerde liggen op de breedtesport. Op sport voor iedereen, dichtbij en betaalbaar.

Daarom kiezen we er niet voor om met gemeenschapsgeld de topsport te ondersteunen.

Naast het zo beweeg-vriendelijk mogelijk inrichten van de openbare ruimte is het belangrijk dat de sportaccommodaties goed onderhouden, toegankelijk voor mensen met een beperking en veilig zijn. De gemeente staat in nauw contact met de sportverenigingen en heeft de behoefte aan voorzieningen goed in beeld en maakt op basis daarvan een (financiële) jaarplanning. De gemeente probeert alle verenigingen op een eerlijke, maar ook financieel passende manier te bedienen. Daarbij houdt de Gemeente Heerde rekening met een goede spreiding van sportvoorzieningen over onze gemeente.

- + De Gemeente Heerde heeft samen met verenigingen een sportakkoord opgesteld waarin onder andere afspraken staan over een positieve sportcultuur, inclusiviteit, discriminatie en racisme, alcohol en drugs, toegankelijkheid en vrijwilligersbeleid.
- + Alle sportaccommodaties moeten toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- + Alcohol en sport gaan niet samen. Het alcoholgebruik in sportkantines tijdens en aansluitend aan sportactiviteiten wordt ontmoedigd. We pleiten daarom voor een alcoholconvenant tussen de gemeente en sportverenigingen.

Hoofdstuk 2 Samen Wonen

ChristenUnie | **SGP**

Heerde • Wapenveld • Veessen • Vorchten

Hoofdstuk 2 Samen Wonen

Ieder mens heeft ruimte nodig: ruimte om te wonen, te werken, te reizen en te recreëren. Maar de ruimte is beperkt, belangen botsen: natuur, stikstof, woningnood, klimaat en economie, produceren en consumeren. De ChristenUnie-SGP Heerde gaat bij haar keuzes uit van het beschermen van het natuurlijk evenwicht dat God in de schepping heeft gelegd. Duurzaam ruimtegebruik is het uitgangspunt.

Wonen gaat over zoveel meer dan stenen stapelen. Wonen gaat over samenleven, over samenhang, over gemeenschappen in een straat, buurt of wijk.

Wij maken ons sterk voor de kansen van starters en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

Mensen zijn onderdeel van een prachtige schepping waarvan het bestaan in Gods handen ligt. We laden ons op in mooie landschappen en genieten van de wonderlijke schoonheid van bloemen, bomen, insecten en andere dieren. We willen krachtig inzetten op de hoopvolle en noodzakelijke beweging die gaande is naar een groene, duurzame economie die rekening houdt met wat de aarde aan kan en met de norm van ecologische en sociale gerechtigheid.

Wij willen af van kolen, aardolie en aardgas en in plaats daarvan ruim baan maken voor hernieuwbare schone energie. Energiebesparing in de industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen worden de norm. Grondstoffen willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met ruimte en landschap in en om Heerde. Voor deze plannen kunnen we niet zonder samenwerking met en enthousiasme van onze inwoners. We staan voor grote opgaven in een beperkte ruimte.

2.1 Wonen

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor ons allemaal belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat de gemeente Heerde met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw. We maken ons sterk voor de kansen van starters, alleenstaanden en jonge gezinnen, voor waardig wonen voor ouderen, voor betaalbaar en duurzaam wonen voor iedereen.

Keuzes die we nu maken, hebben gevolgen voor de leefomgeving van toekomstige generaties. De gemeente heeft hierin een belangrijke regierol. Ecologische, economische en demografische ontwikkelingen maken het mogelijk en noodzakelijk dat er een omslag komt: van sloop en nieuwbouw naar hergebruik, van bebouwen van de open ruimte naar hergebruik en herstructurering van al bebouwd gebied. De gemeente Heerde zal duidelijke keuzes moeten maken. Ruimtelijke ordening is bij uitstek het onderwerp waar inwoners bij betrokken moeten worden, want het gaat tenslotte over de kwaliteit van de eigen leefomgeving. We letten daarbij op zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve woningbehoefte.

Ook is het belangrijk dat de infrastructuur op orde is, zoals wegen, fietspaden, openbaar vervoer en snel internet.

Beschikbare woningen

- + Het woonbeleid van de gemeente Heerde moet gebaseerd zijn op de actuele vraag én op toekomstige ontwikkelingen. In de gemeentelijke woonvisie wordt daarom integraal naar de lokale woningmarkt gekeken en worden de noodzakelijke maatregelen beschreven. De woningcorporaties worden hierbij nauw betrokken.
- + In de nieuwe bestuursperiode starten we met een nieuwe woonwijk in Heerde en in Wapenveld omdat de inbreidingslocaties zo goed als uitgenut zijn.
- + Bij de verstedelijkingsstrategie in de Regio Zwolle en de Cleantechregio laten we ons leiden door de unieke kwaliteiten van het landschap.
- + Er wordt regionaal samengewerkt tussen gemeenten als het gaat om wachtlijstbeheer, nieuwbouw en studentenhuisvesting.

- + We willen graag strategisch bouwen. Om groene ruimte te behouden, blijven we inzetten op slimme inbreiding. Tegelijk onderkennen we dat de woningbouwopgave zo groot is, dat aan bouwen op landbouwgrond niet valt te ontkomen. Conform de ladder duurzame verstedelijking staan we dat beperkt toe. Aan de randen van de gemeente biedt dat mogelijkheden om aantrekkelijke woonlandschappen tot stand te brengen, wellicht in combinatie met natuurontwikkeling.
- + Solidariteit tussen en binnen wijken vinden we belangrijk. De toenemende segregatie lossen we niet van één kant op. In Heerde willen we niet alleen goedkope woningen in goedkope wijken bouwen en dure woningen in dure wijken, maar ook duurdere woningen bouwen in goedkope wijken en goedkopere woningen in dure wijken.

Ouderen

De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat de gemeente Heerde de komende periode fors gaat investeren in (aangepaste) woningen en gemeenschappelijke woonvormen voor onze ouderen. Collectieve woonvormen zijn belangrijk omdat ze zorgen voor onderling contact, gezelschap en burenhulp. Ook bevordert het realiseren van voldoende woningen voor ouderen de doorstroom op de woningmarkt.

- + Er komt in Heerde ruimte voor woonzorgprojecten maar ook voor meergeneratiewoningen, inclusieve wijken en hofjes.
- + In Heerde mogen er geen belemmeringen zijn voor collectieve woonvormen voor senioren ('krasse knarrenhofjes') en gemengd wonen.
- + Een vast te stellen percentage van de nieuw te bouwen woningen in Heerde reserveren we voor passende woonvormen voor ouderen. Bovendien wordt toegankelijkheid standaard meegenomen bij nieuwbouw, zodat alle nieuwe woningen levensloopbestendig zijn.
- + Heerde stimuleert de bouw van levensloopbestendige woningen en wijken, waardoor men langer in het eigen huis kan blijven wonen. Dit kan niet zonder een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving neemt de gemeente zoveel mogelijk weg. De woningcorporatie(s) grijpen renovaties aan om woningen levensloopbestendig te maken.

Betaalbare woningen, ook voor jongeren

Wonen is voor woningeigenaren die al decennia een huis bezitten meestal goed betaalbaar, voor jongeren en huurders in de vrije sector is betaalbaar wonen in onze gemeente een heel ander verhaal. Daar maken we ons grote zorgen over.

- + Betaalbaar starten: Starters moeten in Heerde hun wooncarrière kunnen beginnen. We willen de schaarste eerlijk verdelen en een deel van de te bouwen en

vrijkomende sociale huurwoningen reserveren voor starters, die op hun beurt doorstromen zodra hun inkomensniveau dat toelaat.

- + Heerde zet zich in om starters ruimte te geven op de woningmarkt. Naast de startersleningen wordt er gezocht naar nieuwe instrumenten zoals bijvoorbeeld Duokoop (de koper koopt alleen de woning en niet de grond) en koopgarant (kopen met korting meestal via de woningstichting).
- + In Heerde onderzoeken we de mogelijkheden voor 'duo-wonen': Jongeren en senioren delen een te grote (senioren) woning, zodat jongeren een woonstart kunnen maken en er tegelijk sprake is van een bepaalde mate van ondersteuning voor de oudere(n).

Woningcorporaties

We willen dat de gemeente Heerde woningcorporaties - met name Triada - de ruimte geeft om innovatief, vraaggericht en toekomstbestendig te kunnen bouwen en zorgt voor duidelijke kaders via een gemeentelijke woonvisie. In deze woonvisie moet aandacht zijn voor ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. De komende raadsperiode moet er een plan zijn hoe we in Heerde de bestaande woningvoorraad volledig gaan verduurzamen.

Woningcorporaties dragen zorg voor voldoende sociale huurwoningen. Woningcorporaties hebben een blijvende taak ten aanzien van de leefbaarheid, op het niveau van de buurt en de wijk. Daarbij organiseren corporaties het leefbaarheidsbeleid niet alleen voor maar vooral mét de bewoners in Heerde.

- + Ruim baan voor woningcorporaties. Naast betaalbare koopwoningen, zijn er vooral meer sociale en (lage) middeldure huurwoningen nodig, waaronder appartementen en studio's voor starters en gescheiden gezinnen.
- + De gemeente zorgt er samen met de woningcorporaties voor dat er voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn voor speciale doelgroepen (ambulante cliënten beschermd wonen, statushouders, tienermoeders, arbeidsmigranten.)
- + De gemeente Heerde stelt met de woningcorporaties doelen op, gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen.
- + De gemeente besteedt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties aandacht aan:
 - + De beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen.
 - + De leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector.
 - + Eventuele verkoop bestaande voorraad woningen.
 - + Aantal nieuw te bouwen woningen.
 - + Verduurzaming van bestaande woningen.
 - + Duurzaamheid als norm bij nieuwbouw.
 - + Aantal te vestigen statushouders en andere doelgroepen

zoals mensen vanuit de beschermde woonvorm naar zelfstandig wonen met ambulante begeleiding.

Duurzame woningen en andere gebouwen

Verduurzaming van de woningvoorraad is een immense opgave en vooral ook een zaak van lange adem. Bij de energietransitie is isolatie van woningen van groot belang. Deze transitie raakt alle terreinen van onze economie en samenleving, niet in het minst de gebouwde omgeving.

- + Wijkgerichte aanpak bestaande bouw. In de bestaande bouw wordt jaarlijks een ambitieus maar realistisch aantal woningen voorzien van een duurzame warmteoplossing. Dit gebeurt in een wijkgerichte aanpak.
- + Klimaatbestendige nieuwbouw. Bij nieuwbouw gaat het niet alleen om energiebesparing en gasvrij bouwen, maar ook om klimaatbestendigheid.
- + Nul-op-de-meter bij nieuwbouw. We stimuleren de bouw van nul-op-de-meterwoningen bij nieuwbouw door woningcorporaties. Op deze manier versnellen we de verduurzaming van de woningbouwsector.
- + We stimuleren en ontwikkelen plannen om isolatie van woningen te realiseren conform het Nationaal Isolatieprogramma.
- + Door middel van een woonvisie met ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen voert de gemeente een integraal en duurzaam woonbeleid. Levensloopbestendige woningen zijn de norm.
- + Woningen in Heerde worden duurzaam gebouwd (bijvoorbeeld circulair) en de gemeente zet in op verduurzaming van bestaande woningen (nul-op-de-meter).
- + De duurzaamheidslening is in Heerde beschikbaar.

2.2 Ruimte

Het dagelijks werk van de gemeente vindt plaats in de openbare ruimte. Een belangrijk deel van ons leven maken we gebruik van gemeentelijke voorzieningen. De straatverlichting werkt, de straat ligt er netjes bij, er zijn bosjes en grasvelden. Het is onvoorstelbaar dat we het zonder openbare verlichting zouden moeten doen! Of dat het vuil niet wordt opgehaald. Door hiervoor te zorgen draagt de gemeente bij aan ons geluk.

Ook Heerde moet zich voorbereiden op klimaatverandering. Er komen meer hoosbuien en meer hittegolven. Juist bij de inrichting van de openbare ruimte moet je daar nu keuzes in maken, vindt de ChristenUnie-SGP Heerde. Met meer ruimte voor water en groen wordt Heerde robuuster.

Ook voor ons gevoel van veiligheid, de vrijheid om anderen te ontmoeten en contacten te leggen is een goede, sociaal veilige openbare ruimte van levensbelang.

De ChristenUnie-SGP Heerde denkt dan ook aan groepen die minder makkelijk hun weg vinden, mensen met rollator, blindenstok, of kinderwagen, iedereen moet in onze gemeente zijn of haar weg kunnen vinden.

- + Bij het aanbesteden van onderhoud en aanleg van de openbare ruimte probeert de gemeente Heerde zoveel mogelijk van de Sustainable Development Goals na te streven.
- + In Heerde is er voldoende ruimte voor kinderen om te spelen, in speeltuinen, maar ook in bosjes om hutten te kunnen bouwen en in bomen te klimmen.
- + De openbare ruimte daagt uit tot spelen en bewegen, ook voor volwassenen.
- + De openbare ruimte geeft ruimte aan water en groen om de gevolgen van klimaatverandering op te kunnen vangen. Stortbuien kunnen zo beter opgevangen worden en er ontstaat minder hittestress bij hittegolven.
- + Onze gemeentelijke gebouwen krijgen zo veel mogelijk groene gevels en daken.
- + We willen open landschappen behouden en versnippering voorkomen. Open landschappen mogen niet steeds kleiner worden. Verrommeling, versnippering en opdringerige zichtlocaties langs wegen willen we tegengaan.

Omgevingswet

Er komt een nieuwe wet: de Omgevingswet. Doel van deze wet is het eenvoudiger maken van regels en meer ruimte bieden voor participatie. De nieuwe wet moet bestaande wetten vervangen en zorgen voor een integrale én gebiedsgerichte benadering. De overgang naar de Omgevingswet is een enorme operatie die niet alleen het ruimtelijke domein aangaat maar ook het sociale- en gezondheidsdomein.

- + We zijn voor een goede participatieverordening waarin beschreven staat hoe de participatie van burgers vormgegeven moet worden. Vooral: laat de gemeente daarin een goed voorbeeld geven.
- + We pleiten voor een goede omgevingsvisie op gemeentelijk niveau, bij voorkeur gemaakt in dialoog met de bewoners van de verschillende kernen.
- + Belangrijk is ook een goed werkend DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Daarbij moet vooral aandacht zijn voor goede ondersteuning van burgers die niet (zo) digitaal vaardig zijn.
- + Bij de uitvoering van de Omgevingswet werkt de gemeente Heerde nauw samen met de Provincie en het Waterschap.

Groene Schoolpleinen

We stimuleren groene schoolpleinen. Kinderen vinden een groen schoolplein leuker, mooier en prettiger, zijn geconcentreerder, rustiger, bewegen meer, zijn meer in contact met de natuur en hebben een uitdagendere

speelomgeving. Daarnaast draagt een groen schoolplein bij aan verminderen van wateroverlast en is het goed voor de biodiversiteit.

- + In de gemeente en met name ook in de omgeving van scholen wordt regelmatig overlast van hondenpoep ervaren. We zijn voor actief handhavingsbeleid en inzet van de boa's bij de bestrijding van deze overlast. We zullen hondenbezitters regelmatig oproepen, bijvoorbeeld via publicatie in De Schaapskooi, om de drollen op te ruimen.

Begraafplaatsen

We pleiten voor een tijdige verkenning naar nieuwe begraafmogelijkheden, zodat er in Wapenveld en Heerde ruimte voor begraven op gemeentegrond blijft.

Natuur

We zetten ons in voor het behoud van het landschap, de plattelandscultuur en voor de bescherming van het milieu en de biodiversiteit. Natuur is kwetsbaar en kan niet voor zichzelf spreken. Er zijn dus regels nodig om de natuur te beschermen. De gemeente moet bijdragen aan behoud, verbetering en een harmonieuze ontwikkeling van de leefomgeving.

- + Bij de inrichting van de openbare ruimte in Heerde wordt rekening gehouden met (historische) landschappelijke elementen.
- + We willen geen bezuiniging op natuur- en milieu-educatie.
- + We pleiten voor een revolverend landschapsfonds: een landschapsfonds waaruit geleend kan worden om de ontwikkeling van landschapsplannen financieel te ondersteunen.
- + Binnen de gemeente worden we regelmatig geconfronteerd met overlast van wilde zwijnen. Omwille van de veiligheid is het soms nodig om extra hekwerk en wildroosters te plaatsen. Daarnaast is ook goed overleg met wildbeheerders, grondeigenaren en grondbeheerders noodzakelijk.

De gemeente Heerde betreft actief de organisaties en bewoners uit de omgeving bij het uitwerken van de plannen. Anders komen we bij de uitvoering in de problemen, raken we achter in het halen van onze doelen en delft de natuur verder het onderspit. Dit willen we onze kinderen en kleinkinderen niet aandoen.

2.3 Betaalbare en klimaatvriendelijke energie en warmte

We willen toe naar een zoveel mogelijk lokaal vormgegeven energiesysteem van volledig hernieuwbare energie. De

gemeente heeft de regie in deze lokale energietransitie en zorgt er ook voor dat het doel haalbaar en betaalbaar is en iedereen de overstap mee kan maken. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat die transitie de kloof tussen arm en rijk vergroot. Het rijk dient energiearmoede actief te bestrijden, zodat iedereen mee kan in de energietransitie.

Energiecoöperatie en lokale initiatieven

Energiecoöperatie Heerde Energiek brengt de energietransitie dichterbij de burger en maakt lokaal eigendom mogelijk. Daarom willen we dat het gemeentebestuur deze coöperatie als volwaardige partner beschouwt en als het nodig is praktisch en financieel ondersteunt. Dit geldt ook voor projecten voor kleinere maatregelen thuis, zoals isolatie.

Energiecoaches

De ChristenUnie-SGP Heerde steunt de inzet van energiecoaches die inwoners begeleiden bij het zetten van stappen in het verduurzamen van hun woning en inwoners helpen om de subsidiemogelijkheden optimaal te benutten.

- + Isolatie van de woning is de eerste stap. Daarna volgen maatregelen zoals zonnepanelen en de inzet van warmtepomp of aansluiting op een toekomstig warmtenet.
- + De gemeente ondersteunt met name ook de minima in Heerde bij het verduurzamen van hun woning.

Participatie

Belangrijk is dat omwonenden nauw betrokken worden bij plannen voor energieopwekking, zoals zonne-energie en eventueel windmolens, en dat zij kunnen meeprofiteren van de voordelen. Participatie zorgt ervoor dat lusten en lasten eerlijker worden verdeeld en kan op allerlei manieren: van een gebiedsgebonden bijdrage die terugvloeit naar de lokale samenleving tot een aandeelhouderschap van inwoners (via de coöperatie). Belangrijk is wel dat dit voor iedereen in Heerde bereikbaar is (dus ook voor inwoners met een kleinere portemonnee).

Investeren in warmtenetten

We willen de potentie van geo- en aquathermie benutten en steeds minder afhankelijk zijn van aardgas en houtige biomassa. Lage en midden-temperatuur warmtenetten hebben meerwaarde voor de verwarming van woonwijken. De ontwikkeling van warmtenetten vraagt echter duidelijke afspraken over de rol van betrokken publieke en private partijen, over een (gelijk) speelveld voor warmteleveranciers en transparantie.

- + We willen ruimte voor publieke investeringen in warmtenetten en zien een belangrijke rol voor de publieke netwerkbedrijven. Ook willen we ruimte voor participatie vanuit de buurt en voor coöperatieve modellen van warmtenetten.

Afscheid nemen van aardgas

Bij nieuwbouw is aardgasloos bouwen inmiddels de norm. De doelstelling is dat Nederland in 2050 geen aardgas meer gebruikt. Dit betekent nogal wat voor een eigenaar van een bestaande woning. De gemeente Heerde speelt hier lokaal op in door te zorgen voor passende plannen.

- + Een inwoner van Heerde moet op één plek terecht kunnen voor zowel technische als financiële arrangementen om zijn woning aan te passen, waarbij het Regionaal Energieloket ondersteunend is.
- + We zien de rol van de gemeente in het faciliteren van duurzaamheidsfondsen en duurzaamheidsleningen en willen dat de gemeente aansluiting bij de gemeentelijke verduurzamingsregeling voortzet en op zoek gaat naar nieuwe mogelijkheden.
- + Het uitvoeringsplan om afscheid te nemen van aardgas wordt per wijk samen met de bewoners en gebouweigenaren uit de wijk bepaald.
- + Zon op dak en laadpalen hebben een plek in het Bouwbesluit. Opwekking van zonne-energie op daken en in gevels is een uitstekende vorm van meervoudig ruimtegebruik. Door de groei van elektrische mobiliteit zal de vraag naar laadmogelijkheden toenemen. Daarom wordt geschiktheid van daken voor zonne-energie en het aanleggen van laadinfrastructuur verplicht in het Bouwbesluit utiliteitsbouw.

Meer wind- en zonne-energie

De ChristenUnie-SGP Heerde vindt het belangrijk zorgvuldig met zonne-energieprojecten om te gaan. Daarom zijn we kritisch als het gaat om zonneparken op het land. Want eerst moet de gemeente doorgaan met het waar mogelijk plaatsen van zonnepanelen op de grote lege daken van gebouwen in Heerde, waaronder gemeentelijk en maatschappelijk vastgoed, agrarische daken, particuliere woningen, corporatiebezit en wooncomplexen van VVE's. Het lokale kader voor zon en wind dat de gemeente in voorbereiding heeft wordt hierin leidend.

- + De gemeente Heerde zoekt naar participatie van de energiecoöperatie, zodat bewoners met elkaar kunnen investeren in zonne-energie.
- + Daken en gevels in gemeente Heerde worden gebruikt voor zonnepanelen. De gemeente geeft het goede voorbeeld, ook op het gebied van energiebesparing en zuinige verlichting.
- + Voor grootschalige zon- en windprogramma's hanteert de gemeente ook sociaal-maatschappelijke kaders (inspraak, participatie, welke gebieden eerst) met aandacht voor:
 - + Actieve betrokkenheid van omwonenden, grondeigenaren en overige belanghebbenden.
 - + Minimaal 50% lokaal eigendom.
 - + Zorgvuldige integratie in het landschap (meervoudig

ruimtegebruik). We zoeken naar mogelijkheden om win-win-situaties te creëren, bijvoorbeeld door te combineren met het versterken van biodiversiteit.

- + Er komt een lokaal energiekader waarin deze randvoorwaarden nader worden uitgewerkt.
- + De gemeente Heerde hanteert de principes van de Gedragscode Zon op Land. We vragen aandacht voor zoveel mogelijk recyclebare materialen in zonnepanelen en eventuele windprogramma's.

Energiebesparing industrie

De gemeente moet de lokale industrie uitdagen om samen een energiebesparingsconvenant te sluiten. Door samen te werken, brengen bedrijven elkaar op ideeën en zetten ze extra stappen om energie-efficiënt te worden.

- + Duurzaamheid pakt de gemeente Heerde integraal aan en wordt in ieder beleidsstuk waar het relevant is, meegenomen (duurzaamheidstoets).
- + De gemeente neemt in de verkeers- en vervoersplannen CO2-emissiereductie integraal op.
- + Bij grootschalige energieprojecten moet de omgeving zeggenschap krijgen en kunnen participeren.
- + De gemeente Heerde zorgt ervoor dat de eigen behoefte aan energie duurzaam, binnen de landsgrenzen, het liefst zo regionaal mogelijk opgewekt wordt.
- + In de komende raadperiode maken we het gemeentelijke inkoopbeleid volledig duurzaam en eerlijk: 100% schone energie uit Nederland en producten die voldoen aan de regels van eerlijke handel.
- + Met Triada en andere woningcorporaties spreken we af dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal (nul-op-de-meter) zijn, waarbij de woonlasten gelijk blijven.
- + We zijn voor differentiatie in de OZB-heffing, eventueel op basis van het energielabel. De vervuiler betaalt meer dan de vergroener.

Inzameling herbruikbare grondstoffen

De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. We hebben een aarde met een eindige hoeveelheid grondstoffen. Daarom willen we zuinig zijn op wat we gebruiken. We willen afval voorkomen waar dat kan. Waar toch afval ontstaat, past een streng afvalbeleid. De normen voor afvalscheiding worden steeds strenger. In 2025 mag er nog maximaal 30 kilo restafval per persoon per jaar zijn (dit was 85 kilo per persoon in 2020). Als afval goed gescheiden wordt ingezameld bij de bron (thuis), kunnen de grondstoffen worden aangeboden voor hergebruik.

- + In Heerde kennen we geen afval meer, alleen maar grondstoffen. Het afvalbrengrstation bij Lagemaat en de ROVA zijn dé plekken waar grondstoffen een nieuw leven kunnen krijgen.
- + Afval scheiden is de norm.

- + Het centraal (in de wijken) inleveren van restafval is een goede manier om afval te scheiden. Hierbij is wel aandacht voor gezinnen (luiers), ouderen en mensen met een beperking en mensen die wonen in hoogbouw.
- + Het tegengaan van zwerfafval heeft prioriteit.
- + De gemeente Heerde stimuleert ook scholen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.
- + Er wordt meegedaan aan landelijke bewustwordingsacties rond het voorkómen en hergebruiken van afval, zwerfvuil en compost.
- + Bij aanbesteding neemt de gemeente op dat grondstoffen aan het eind van de levenscyclus eenvoudig te scheiden en herbruikbaar moeten zijn.
- + Hergebruik via kringloopwinkels en afvalbrengstations wordt gepromoot.
- + Er komt een gezamenlijke aanpak circulaire economie met lokale branche- en ondernemersverenigingen (bijvoorbeeld voor het uitwisselen van lokale reststromen).

2.4 Klimaatadaptatie en Natuurbeleid

Vergroening bebouwde kom en schone lucht

Natuur is goed voor de mens. We willen de hoeveelheid groen in de bebouwde kom vergroten en zo bijdragen aan schonere lucht en betere leefbaarheid. We ondersteunen particuliere initiatieven die daaraan bijdragen.

- + Heerde zal het Schone Lucht Akkoord mee-ondertekenen, zodat de ambitie van 50% gezondheidswinst ruimschoots wordt gehaald.
- + We ontwikkelen plannen voor vergroening in Heerde en moedigen initiatieven omtrent groene daken en groene tuinen aan. Denk bijvoorbeeld ook aan parkeerplaatsen met groentegels.
- + We pleiten voor goede voorlichting (campagne) over het stoken van hout en over het nut van houtrookfilters.

Biodiversiteit

De biodiversiteit (soortenrijkdom) neemt schrikbarend af. Doel is om de biodiversiteit en natuurrijkdom te versterken. Dit doen we in Heerde door:

- + Vergroening van het bebouwd gebied (met gebruikmaking van inheemse soorten).
- + Natuurvriendelijke maatregelen bij plagen.

Toekomstbestendig waterbeheer

'Leven met water' raakt ook Heerde. Door versteende gebieden in woonkernen en de toename van extreme buien ontstaat steeds vaker overlast en schade. De extremen

merken we ook in lange droge, hete periodes. Daarom is het noodzakelijk dat de gemeente een strategie ontwikkelt. Dit vraagt goede samenwerking met het waterschap.

Er moet een plan komen waarin de gemeente en het waterschap het watersysteem als één systeem beschouwt, los van de verschillende verantwoordelijkheden. Vervolgens kan met dit plan de samenwerking worden gezocht met de provincie en het deltaprogramma, om de noodzakelijke financiering van de projecten rond te krijgen.

- + Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording op dit punt, bijvoorbeeld door een publiekscampagne.
- + Er wordt zoveel mogelijk ingezet op een aparte afvoer en gebruik van hemelwater.
- + De gemeente stimuleert de aanleg van groene daken en geeft zelf het goede voorbeeld. Daarmee werken we in Heerde aan meerdere doelstellingen tegelijk: waterberging, verkoeling, biodiversiteit en de op het dak staande zonnepanelen leveren meer rendement o.a. door de verkoeling.

2.5 Zorg

Eén van de kenmerken van de samenleving van nu is dat bijna iedereen deel uitmaakt van één of meerdere netwerken van mensen, zoals gezinnen, klassen in scholen, vriendengroepen, verenigingen, geloofsgemeenschappen, de straat en de buurt, online netwerken en sociale media. Tegelijk is er sprake van individualisme en van eenzaamheid en zijn er mensen die niet mee kunnen komen. De coronacrisis heeft dit nog versterkt. Maar er ontstonden juist ook hierdoor mooie initiatieven waarin mensen naar elkaar omzagen. Er is kracht in de samenleving. We blijven ons daarom inzetten op een participatiesamenleving; het is belangrijk dat mensen elkaar als het kan helpen en voor elkaar zorgen. Tegelijk moet de gemeente zorgen voor passende ondersteuning en hulp aan mensen die het niet op eigen kracht redden. We vinden het belangrijk dat we in Heerde extra blijven investeren in preventie en vroegsignalering. Want voorkomen is beter dan genezen.

De decentralisaties liggen inmiddels ruim 5 jaar achter ons. Nog niet alles gaat goed, vooral omdat de integrale hulp aan inwoners in Heerde nog niet goed is ingericht. We pleiten voor de (laatste) financiële schotten weg te halen en écht over de systeemwereld van de gemeente heen te kijken naar de leefwereld van mensen.

Uitgangspunt van de ChristenUnie-SGP Heerde is dat elk mens waardevol is en dat die waarde niet afhangt van prestaties, gezondheid, seksuele geaardheid, afkomst,

leeftijd, gewenstheid of geluk. Al het leven, in gaafheid en gebrokenheid, verdient het om tot ontplooiing te komen, te participeren, om te worden beschermd en om zorg te ontvangen als dat nodig is.

Volksgezondheid

Gezondheid is van invloed op prestaties op school, op het werk en in de maatschappij. Een gezonde leefstijl is eerst en vooral een verantwoordelijkheid van mensen zelf, maar gaat ook de maatschappij aan. Door te investeren in preventie zorgen we ervoor dat mensen (langer) gezond blijven. Gezondheid is het uitgangspunt. Wij willen dat jongeren gezond en vrij van verslaving opgroeien.

- + De gemeente Heerde maakt werk van gezonde voeding, geen alcohol, niet roken en voldoende beweging en heeft dit opgenomen in het lokale Preventieakkoord. We willen geen alcohol op straat.
- + De gemeente formuleert een concreet gezondheidsbeleid, gebaseerd op data die bij de GGD voorhanden zijn over de gezondheid en ziektelast van de inwoners. In dat beleid worden inwoners, deskundigen in het sociaal domein, huisartsen, maar ook scholen en sportverenigingen betrokken bij de uitvoering. Dit beleid wordt gemonitord en geëvalueerd.

Zorg voor inwoners in kwetsbare situaties

De ChristenUnie-SGP Heerde is groot voorstander van zorg die dichtbij is georganiseerd. Zorg op een menselijke schaal, bereikbaar en met een menselijk gezicht.

In toenemende mate wordt er een beroep gedaan op hulpverlening binnen de kerken. Kerken pakken steeds vaker maatschappelijke taken op. Deze constructieve rol en toegevoegde waarde vragen om wederzijds respect en om versterking van de contacten tussen overheid en kerken (diaconieën). We erkennen dat de kerk een andere roeping heeft dan de overheid. En dat kerk en overheid elkaar vanuit die andere roeping, die je gescheiden moet houden, kunnen versterken.

De gemeente moet vol inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg, participatie, onderwijs en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. We willen dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van inwoners. De inzet van ervaringsdeskundigheid (bij onder andere de ggz, maatschappelijke zorg, mantelzorg en vluchtelingenwerk) draagt bij aan grotere deelname aan de samenleving en heeft daarnaast meerwaarde voor de ervaringsdeskundige zelf.

Het aantal personen met verward gedrag op straat neemt toe. Er zijn veel minder ggz-bedden en problemen worden niet tijdig herkend en soms blijft hulp uit. We

willen bijsturen waar nodig. Daarbij zet de gemeente in op vernieuwende vormen van zorg. Mensen die verward gedrag vertonen horen in ieder geval niet thuis in een politiecel, ze verdienen de aandacht van de omgeving en hulp. Tegelijk zal de samenleving meer oor en oog moeten krijgen voor burens die 'anders' zijn.

In Heerde hebben we met Stip dit type deskundigheid onder één dak samengebracht. In de komende periode zal met de komst van de MFA Wapenveld Stip ook in Wapenveld haar bijdrage leveren.

- + Bij aanvragen van inwoners voor ondersteuning door de gemeente wordt een gesprek gevoerd met de aanvrager, samen met andere gezinsleden, mantelzorgers en/of een onafhankelijke cliëntondersteuner.
- + Heerde voert het gebruik van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid in.
- + Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enzovoort.
- + Als zorg niet via een Zorg-in-natura (ZIN) geleverd kan worden dan is een persoonsgebonden budget (pgb) een instrument om toch passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat het pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- + Kerken (diaconieën) hebben een volwaardige plaats binnen de sociale structuur in de samenleving. Om de samenwerking met de gemeente te stimuleren pleiten we voor structureel overleg.
- + Een eigen bijdrage voor zorg/ondersteuning mag nooit leiden tot zorgmijding.
- + We willen meer hergebruik en delen van (zorg-)middelen.
- + De gemeente Heerde werkt in overleg met onderwijs, bibliotheken en wijkteams aan de aanpak van (digitale) laaggeletterdheid.
- + Samen met de ggz maakt de gemeente afspraken over hoe mensen met verward gedrag in hun eigen situatie kunnen worden ondersteund, hoe netwerken betrokken worden en wordt voorkomen dat mensen afhankelijk worden van de ggz.
- + De gemeente zet, in het kader van het hervinden van de eigen kracht, in op zelfhulpgroepen voor mensen met verward gedrag en op de beschikbaarheid van woonruimte.
- + De politie, de ggz, de Spoedeisende Hulp-afdeling van het ziekenhuis en de wijkteams maken afspraken en blijven scherp op gemaakte afspraken over wat te doen bij het aantreffen van mensen met verward gedrag. Voorkomen

wordt dat deze mensen in een politieel terecht komen.

- + We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met ggz-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de woonkernen, en intensievere samenwerking tussen ggz, huisartsen, maatschappelijke opvang, woningcorporatie, schuldhulpverlening en andere zorg- en hulpverleners en herstelgroepen.
- + In de achterliggende periode is Stip Heerde ontwikkeld als ontmoetingsplek met ondersteuningsmogelijkheden. In de kern Wapenveld kan genoemde integratie vormkrijgen in een multicultureel centrum op de Klapperdijk waarmee de activiteiten van de Hof van Cramer met zoveel mogelijk mede-organisaties verhuizen naar deze plaats, inclusief een centrum van de Gemeente Heerde voor 0-100 jaar [MFA Wapenveld].

Mantelzorgers

Dagbesteding en respijtzorg zijn belangrijk om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen. Daarom zetten we in op respijtzorg, waardering van de mantelzorger en het proactief benaderen van mensen die, soms zonder dat ze het zelf weten, mantelzorger zijn geworden.

- + De gemeente Heerde ontwikkelt een ruim aanbod in mantelzorgondersteuning, waaronder een respijtvoorziening.
- + We willen specifieke ondersteuning voor jonge mantelzorgers. Zeker als zij zorgtaken moeten combineren met school of studie.
- + De gemeente wijst mensen die mantelzorger zijn of worden actief op ondersteuning.
- + De gemeente zorgt voor goede coördinatie van informele zorg.
- + In Heerde minimaliseren we regels en drempels bij het aanvragen van een mantelzorgwoning.

Vrijwilligers

De gemeente Heerde kent vele vrijwilligers en we zijn trots op al het werk dat zij verzetten. Vrijwilligers zijn van onschatbare waarde voor onze samenleving. Daarom willen we dat de gemeente vrijwilligerswerk faciliteert en het vrijwilligers en organisaties/verenigingen niet moeilijker maakt door extra regels of beperkingen. Dit geldt voor het doen van vrijwilligerswerk naast een uitkering, maar ook voor het geven van mantelzorg naast een baan en het activeren van statushouders of vluchtelingen door middel van vrijwilligerswerk.

- + Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.
- + De gemeente faciliteert de coördinatie en koppeling van vrijwilligers via de Plu Heerde [en de Vrijwillige

Hulpdienst Heerde) en draagt er zorg voor dat deze gebruiksvriendelijk is.

- + De gemeente biedt de mogelijkheid van een vrijwilligersverzekering.

Iedereen telt mee en doet mee

Met het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is een inclusieve samenleving dichterbij gekomen. Maar we willen verder. Mensen met een beperking moeten op alle fronten mee kunnen doen.

- + De gemeente zorgt dat haar gebouwen en voorzieningen goed toegankelijk zijn voor alle inwoners en ook digitaal moet de gemeente bereikbaar zijn voor mensen met een beperking.
- + De openbare ruimte en het openbaar vervoer wordt op zo'n manier ingericht dat mensen met een beperking zich thuis voelen in Heerde en zich er zelfstandig kunnen redden.
- + De gemeente werkt aan het ontwikkelen én uitvoeren van een lokale inclusie-agenda. We staan in contact met het Gehandicapten Platform Heerde en nemen hun adviezen zeer serieus.
- + De gemeente zorgt ervoor dat (gemeentelijke) evenementen toegankelijk zijn voor bezoekers met een beperking.
- + De gemeente Heerde zoekt actief naar mogelijkheden om kinderen met een beperking te laten sporten.

Langer zelfstandig

Steeds meer mensen met een zorgvraag wonen langer thuis. Woningen moeten dus geschikt zijn voor ouderen en mensen met een beperking. We vinden dat de gemeente Heerde daarin, samen met woningeigenaren en woningcoöperaties een grote verantwoordelijkheid heeft.

Niet alleen woningen maar ook de openbare ruimte moet toegankelijk en veilig zijn en uitnodigen tot ontmoeting en activiteiten. Juist dichtbij huis.

- + Woningeigenaren krijgen voorlichting over het levensloopbestendig maken van hun woning.
- + Er komen afspraken met woningcorporaties om woningen geschikt te maken voor bewoners die zware zorg nodig hebben.
- + Er zijn voldoende aangepaste zorgwoningen, ook voor de groep jongvolwassenen met een psychiatrische achtergrond.
- + De openbare ruimte moet veilig en toegankelijk zijn en ruimte bieden voor ontmoeting.
- + We willen ruimte geven aan woonzorginitiatieven waarbij inwoners elkaar ondersteunen in de verschillende levensfasen.

Ouderen

Ouderen betekenen veel voor onze samenleving. Ze hebben bijgedragen aan het functioneren van de samenleving zoals die nu is. Ouderen verdienen aandacht en steun, juist in deze tijd. Veel ouderen functioneren prima en weten allang hun weg zelfstandig of met zelf georganiseerde hulp of netwerken te vinden. Maar vaak ontstaat door lichamelijke of geestelijke klachten een verminderde mobiliteit. Eenzaamheid wordt zo een steeds groter risico. We hebben hier oog voor en zetten ons in om eenzaamheid te bestrijden.

- + In overleg met groepen inwoners, diaconieën of verenigingen wordt gekeken hoe voorzieningen met een sociale functie open kunnen blijven, bijvoorbeeld door zelfbeheer.
- + Sport en bewegen voor ouderen is een speerpunt in het gemeentelijke sportbeleid.
- + Zingeving wordt bij gesprekken met ouderen met een zorgvraag een bespreekbaar onderwerp, zo nodig maakt de gemeente hiervoor gebruik van deskundigheid van kerken of andere religieuze en maatschappelijke organisaties.
- + Heerde wordt een dementievriendelijke gemeente door relevante medewerkers een gerichte training Samen Dementievriendelijk aan te bieden, dementie in de samenleving bespreekbaar te maken en de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met dementie en hun mantelzorgers.
- + De gemeente neemt het voortouw om met huisartsen, wijkverpleging, geriatrisch deskundigen en verpleeghuizen voor elke kern één plan over de organisatie van ouderenzorg te maken. In de woonkernen is er één herkenbaar en aanspreekbaar wijkverpleegkundig team. De keuzemogelijkheid voor identiteitsgebonden zorg blijft gewaarborgd.
- + Samen met de bibliotheek wordt een cursus aangeboden om ouderen zo nodig meer digitaal-vaardig te maken.

Verslaving

Mensen zijn te waardevol om zich te laten verliezen in verslavingen aan alcohol, roken, drugs, seks en/of gokken. We willen dat preventie in het lokale gezondheidsbeleid een belangrijke plek houdt. Niet alleen gericht op alcohol en softdrugs maar ook op gameverslaving en het gebruik van synthetische drugs. De opkomst en acceptatie van het gebruik hiervan is zorgelijk. De risico's van het gebruik van pillen als XTC en MDMA zijn groot. Voorlichting op scholen en bij feesten moet vooral gericht zijn op preventie en pas dan op het veilig gebruik en controle ervan.

- + De gemeente Heerde voorkomt de vestiging van een casino of gokhal.
- + De gemeente Heerde maakt gebruik van de kennis van het Trimbos-instituut bij het beleid omtrent verslavingszorg.

Opvangvoorzieningen

De gemeente heeft de verplichting mensen die door wat voor oorzaak dan ook geen dak boven het hoofd hebben, opvang te bieden. Opvang heeft als doel te voorzien in basisbehoeften, mensen tot rust te laten komen en vervolgens te begeleiden naar noodzakelijke hulp en uiteindelijk weer naar zelfstandigheid.

- + Er is voldoende en adequate opvang voor dak- en thuislozen. Niemand in Heerde slaapt buiten zijn/haar wil op straat.
- + Opvang is zo kort en zo sober mogelijk; cliënten worden gestimuleerd via een hulptraject stappen te zetten om het eigen leven weer op te pakken.
- + We zijn voorstander van het concept Housing First voor dakloze mensen met meerdere problemen. Het toewijzen van een woning is de start van een traject richting zelfstandig wonen.
- + We willen voorkomen dat jongeren en gezinnen in de reguliere daklozenopvang terecht komen.
- + De gemeente zorgt voor (eventueel tijdelijke) woonvormen voor mensen met een acute woonbehoefte, bijvoorbeeld door scheiding of schulden.

Zorg voor vluchtelingen

De gemeente Heerde heeft een verantwoordelijkheid als het gaat om goede opvang van vluchtelingen. Mensen die huis en haard hebben verlaten, moeten een veilig onderkomen krijgen. We zijn ons ervan bewust dat het draagvlak hiervoor soms kwetsbaar is. Toch vindt de ChristenUnie-SGP Heerde de vraag hoe we in Heerde met vluchtelingen omgaan, een opgave van de hele samenleving. Integratie is geen keuze maar een morele verplichting. Daarom willen we dat nieuwkomers zo snel mogelijk opgenomen worden in onze samenleving. Dat begint met de taal leren, maar ook dat gaat sneller en beter als nieuwkomers actief deelnemen aan de maatschappij. We pleiten allereerst voor gespreide, kleinschalige opvang van vluchtelingen. Alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers) verdienen bijzondere aandacht. Veel van hen raken in de problemen en maken een opleiding niet af.

De gemeente moet de taakstelling voor huisvesting van statushouders halen, maar bewaakt ook dat dit niet tot verdringing op de huizenmarkt leidt.

Nieuwkomers moeten zo snel mogelijk deel kunnen nemen aan (vrijwilligers)werk en participeren in verenigingen. Mogelijkheden om actief kennis te maken met en deel te nemen aan de maatschappij helpen nieuwkomers bij hun integratie. Initiatieven vanuit de samenleving die hiervoor georganiseerd worden, verdienen aanmoediging en ondersteuning. Belangrijk is tegelijk dat nieuwkomers leren dat de Nederlandse normen en waarden in Heerde leidend zijn.

De ChristenUnie-SGP Heerde vindt dat iedereen recht heeft op onderdak. Dat geldt ook voor uitgeprocedeerde asielzoekers en staatlozen. Zolang de buitenschuldregeling onvoldoende werkt of landen van herkomst onvoldoende meewerken aan terugkeer mogen uitgeprocedeerden daar niet de dupe van zijn. De gemeente Heerde moet tenminste minimale opvang (bed, bad en brood) bieden, ook wanneer daar geen landelijke regeling voor is.

- + De gemeente neemt haar verantwoordelijkheid voor het, verspreid over de wijken, huisvesten van statushouders.
- + Activiteiten vanuit de samenleving, zoals maatjes-/buddyprojecten die taal en participatie van nieuwkomers bevorderen worden omarmd. De gemeente Heerde steunt (financieel) maatjesprojecten, omdat die bijdragen aan de kennismaking met onze waarden, cultuur en taal.
- + Voor AMV'ers wordt er in overleg met het COA en het lokale onderwijs een voorschoolprogramma op de opvanglocatie gestart.
- + De gemeente schakelt het bedrijfsleven in en daagt hen uit statushouders in dienst te nemen.
- + In Heerde zorgen we voor tenminste bed, bad en brood (en begeleiding) voor uitgeprocedeerde asielzoekers zolang ze (nog) in Nederland zijn.
- + Het gemeentebestuur maakt, in samenspraak met alle stakeholders (COA, IND, Vluchtelingenwerk, maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en bedrijfsleven), een lokaal beleidsplan voor snelle en efficiënte integratie van nieuwkomers.

2.6 Gezin, jeugd en onderwijs

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Heerde moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. We willen dat kinderen zo dicht mogelijk bij huis, onderwijs en zorg kunnen krijgen, óók zij die extra ondersteuning nodig hebben.

Investeren in gezinnen

Stabiele, sterke en liefdevolle gezinnen vormen de veilige basis voor gelukkige kinderen die zich goed ontwikkelen. We willen dat stellen met kinderen handvatten aangereikt krijgen om te kunnen bouwen aan hun relatie en aan het ouderschap. Zo moet de geboortezorg niet alleen gericht zijn op de lichamelijke voorbereiding op de komst van een kindje, maar ook op de mentale voorbereiding. Onderzoek laat zien dat voorlichting en begeleiding positief werken tegen stress in de relatie. Een kind is het beste af als de ouders het samen goed hebben, daarom willen we dat de gemeente Heerde ouders ondersteunt door ouderschapscursussen via consultatiebureaus aan te bieden. De eerste 1000 dagen van een kind zijn essentieel in diens kansen op een stabiele ontwikkeling. In Heerde gaan we

met de Jeugdgezondheidszorg/GGD extra inzetten op deze periode.

In de huidige cultuur zijn de verwachtingen van relaties hoog en tegelijkertijd is trouw in relaties niet vanzelfsprekend. De afgelopen decennia is het aantal echtscheidingen en verbroken relaties fors toegenomen. Voor kinderen is de echtscheiding van hun ouders vaak bijzonder ingrijpend. Steeds meer raken we hiervan doordrongen, zeker als we de verhalen horen over pijnlijke vechtscheidingen. Inzet op ondersteuning en preventie bij relatieproblemen is nodig omdat daarmee kinderen in hun kwetsbare positie worden beschermd en veel relatieleed voor ouders wordt voorkomen. We pleiten voor meer aandacht in de prenatale voorlichting voor psychosociale aspecten en veranderingen in de relatie als gevolg van het vader- en moederschap.

- + Met professionals uit het veld ontwikkelt de gemeente preventief (v)echtscheidingsbeleid, allereerst gericht op het laagdrempelig en vrijwillig versterken van relaties van alle ouders in Heerde maar daarnaast ook op tijdige hulp als een scheiding onvermijdelijk is.
- + Ouderschapscursussen en informatie over relatieondersteuning moeten laagdrempelig beschikbaar zijn.
- + We zijn voorstander van initiatieven waarin ouders andere ouders ondersteunen, bijvoorbeeld via buurtgezinnen en steunouders.

Effectieve ondersteuning jeugdzorg

Door in 2015 de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. We zijn een eind op weg, maar er zal verder ingezet moeten worden op voldoende middelen van het Rijk voor deze taak en tegelijk ook op een integrale blik op de achtergrond van de problemen van kinderen en jongeren die zich melden bij de jeugdhulp.

We zien een maatschappelijke ontwikkeling waarbij ouders steeds vaker een beroep doen op jeugdhulp. Ouders willen dat hun kinderen het beter hebben dan zij het gehad hebben. Daardoor is het moeilijk geworden om te accepteren dat bepaalde moeilijkheden bij het leven horen. We vinden het belangrijk dat we in Heerde het normaliseren van dergelijke (tijdelijke) moeilijkheden weer bespreekbaar maken. Tegelijk wordt uiteraard niemand met een hulpvraag de deur gewezen.

We pleiten voor preventie en vroegsignalering, want jongeren en hun ouders zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is, zo licht of zo zwaar als nodig is. Als een mogelijk probleem vroeg aangepakt wordt, blijft het vaak kleiner dan wanneer het in een

later stadium pas aangepakt wordt. Hiervoor is het nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals één plan maakt.

We willen in Heerde de volgende drie belangrijkste punten aanpakken, zodat de kosten in de jeugdzorg beheerst kunnen worden.

- + De scholen in Heerde moeten in staat gesteld worden hun pedagogisch klimaat zo vorm te geven dat kinderen en jongeren niet uitvallen. Daar waar dat toch dreigt is het nodig dat er een goede link is tussen ouders, scholen, jeugdzorg en gemeente.
- + We zien een belangrijke rol voor Loket 0-100 en voor een praktijkondersteuner bij de huisarts; we zetten een professional in dienst van de gemeente in om jeugdigen met lichte psychosociale problematiek ondersteuning te geven.
- + We zetten in op afbouw van residentiële jeugdzorg, want kinderen hebben fundamenteel recht om op te groeien in een gezin. Soms kan dat niet, dan zoeken we een pleeggezin, zo nodig bieden we maatwerk of kijken we of een gezinshuis een oplossing is.

In het hulpverleningstraject willen we de eigen kracht en de netwerken van gezinnen inzetten en versterken. Jeugdzorg moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die echt ondersteuning nodig hebben. Het spreekt hopelijk voor zich dat het Rijk daarvoor voldoende adequate middelen beschikbaar stelt!

Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen. Alle kinderen gaan naar school. Dan is de school een schitterende vindplaats (en handelingsplaats) van ondersteuning aan kinderen die dat nodig hebben. We pleiten ervoor die expertise bij de kinderopvang of school naar binnen te halen. Dit om stevig in te zetten op preventie en te voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt dit de leerkracht omdat die dan met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt. Ook willen wij passend onderwijs en jeugdzorg zoveel mogelijk ontschotten.

- + We willen extra investeren in pleeggezinnen, gezinshuizen en steungezinnen om het aantal uithuisplaatsingen en opvang in instellingen terug te dringen en zwaardere hulpverleningstrajecten te voorkomen.
- + Ouders/gezinnen worden actief gewezen op de mogelijkheid om via een pgb identiteitsgebonden of specialistische zorg in te kunnen kopen als de gemeente deze zorg zelf heeft ingekocht.
- + De gemeente zorgt, samen met de zorgpartners, voor

continuïteit van zorg en ondersteuning als jongeren in de jeugdzorg 18 jaar worden.

- + Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, één coördinator belangrijk.
- + Inkoop van jeugdhulp gebeurt niet alleen op prijs, maar ook op kwaliteit.
- + Zolang het wetsvoorstel voor het vereenvoudigen van de keten rond jeugdbescherming door de Tweede Kamer nog niet is goedgekeurd, is het van belang dat er op regionaal niveau door de Jeugdbescherming, het lokale team, VeiligThuis en de Raad voor de Kinderbescherming nauw wordt samengewerkt om dubbel werk en tijdverlies te voorkomen.
- + Jongeren die mantelzorger zijn, worden optimaal ondersteund vanuit de Wmo, zodat zij gewoon naar school kunnen gaan en vrije tijd hebben.
- + De gemeente Heerde biedt tienermoeders ondersteuning, zorg en begeleiding.
- + De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders en zorgt voor voldoende deskundige ondersteuning, zodat kinderen, opgevangen kunnen worden, als dat wenselijk is in hun eigen omgeving en zodat pleegouders het volhouden.
- + Wij willen in samenwerking met de ggd aandacht voor de psychische gezondheid bij kinderen en ouders, met extra inzet op het voorkomen van depressies en suïcide onder jongeren.

Onderwijs

Voor kinderen en jongeren is het onderwijs een belangrijke plek. Het is een plek waar ze zich cognitief en sociaal ontwikkelen en waar ze andere kinderen en jongeren ontmoeten. Kernbegrippen voor goed onderwijs zijn keuzevrijheid, vertrouwen, verantwoordelijkheid en professionaliteit. Dit goede onderwijs willen we als lokale ChristenUnie-SGP Heerde ondersteunen waar dat binnen onze mogelijkheden ligt.

We zijn voor de vrijheid van onderwijs. En alle onderwijs is bijzonder. Dit houdt in dat ouders, vanuit hun verantwoordelijkheid voor de opvoeding van hun kinderen, kunnen kiezen voor een school die aansluit bij de eigen waarden, identiteit en idealen en dat de gemeente de diversiteit van scholen op levensbeschouwelijke en pedagogische gronden respecteert. Ouders behouden in Heerde de vrijheid van schoolkeuze.

De scholen in Heerde zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In Heerde biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de wijk

waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders.

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs. Zij geven uitvoering aan het bieden van inclusief onderwijs aan alle kinderen. Het is daarbij belangrijk dat het onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd zijn en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor leerlingen nodig is om zich optimaal te kunnen ontwikkelen.

- + Voor het versterken van preventie en vroegsignalering werkt de gemeente zoveel mogelijk samen met professionals in het onderwijs en in de vroeg- en voorschoolse voorzieningen.
- + Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. We hebben ons zowel landelijk als op lokaal niveau ingezet voor kleine scholen. Dat blijven we in de komende tijd doen.
- + Er is een sterke tendens in de samenleving om kinderen eerder te laten beginnen met leren. We vinden dat dit een keuze is van ouders zelf. In het geval er sprake is van (taal)achterstanden wijzen consultatiebureaus ouders actief op de mogelijkheden van Vroeg- en voorschoolse voorzieningen (VVE).
- + Scholen zijn gehuisvest in adequate onderwijsgebouwen met aandacht voor ventilatie.

Helaas ontstaan er regelmatig problemen bij de overgang van kinderen en jongeren van de ene naar de andere vorm van onderwijs. Om die reden stimuleert de gemeente, met oog en waardering voor de eigenheid en identiteit van scholen, samenwerking tussen voor- en voerschoolse voorzieningen en het onderwijs, maar ook de samenwerking tussen het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs en het onderwijs dat daarop volgt. We stimuleren een warme overdracht (van leerlingen van het PO naar het VO; niet van dossiers of nummers) zeker waar het gaat om kwetsbare jongeren.

We vinden het belangrijk dat onderwijs, overheid en arbeidsmarkt in Heerde meer gaan samenwerken. Hiervoor kan de gemeente actief de samenwerking te zoeken,

bijvoorbeeld door aan te haken bij groepen die dit al doen, zoals ondernemersverenigingen, een lokaal netwerk, maar bijvoorbeeld ook door in haar aanbesteding te stimuleren dat plaatselijke aannemers stageplekken beschikbaar stellen.

Kinderen en jongeren moeten naar school. De gemeente zet daarom maximaal in op het voorkomen van schooluitval in samenwerking met de schoolbesturen en de jeugdzorg.

- + De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat de gemeente inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Heerde. Hierbij geven we vooral aandacht aan arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- + In Heerde krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving. We willen adequate ondersteuning voor leerlingen die uit dreigen te vallen.
- + Er komt extra begeleiding vanuit het loket 0-100 in samenwerking met het onderwijs voor overbelaste jongeren die door een complexe thuissituatie of een niet-passend onderwijsaanbod niet of weinig naar school gaan.
- + We willen dat de gemeente haar verantwoordelijkheid neemt voor haar deel ten aanzien van de onderwijshuisvesting, waarbij ontwikkeling en vernieuwing van onderwijs wordt gestimuleerd en er aandacht is voor duurzaamheid en een goed binnenklimaat.
- + Heerde versterkt waar mogelijk de samenwerking met de Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs PO en VO.
- + We zien voor de gemeente een stimulerende rol, en waar nodig faciliterend, om projecten te ondersteunen op het vlak van:
 - + Het bevorderen van leesvaardigheid, bijvoorbeeld door ondersteuning van leesclubs en taal- en leesstimuleringsprogramma's.
 - + Het voorkomen van pesten.
 - + Het versterken van gelijke kansen voor iedereen, mede gezien de impact van de coronacrisis.
- + We vinden het belangrijk de lokale middelen die voor jeugdzorg en onderwijs bestemd zijn, zo beschikbaar te stellen dat de scholen er die investeringen mee kunnen doen die de ontwikkeling van de leerlingen optimaal ten goede komen (meedenkende en faciliterende gemeente).

Hoofdstuk 3 Samen Werken

ChristenUnie | **SGP**

Heerde • Wapenveld • Veessen • Vorchten

Hoofdstuk 3 Samen Werken

3.1 Economie

De ChristenUnie-SGP Heerde staat voor een economie die er is voor mensen in plaats van andersom. Een goede markt komt tot zijn recht als arbeid en kapitaal geen tegengestelde krachten zijn en als ondernemers, werkgevers en werknemers van elkaars talenten profiteren.

Bedrijven en ondernemers in Heerde zijn onmisbaar. Ze zijn van grote waarde voor onze economie en leefbaarheid. Ze creëren werk en zorgen voor innovaties.

Een sterke lokale en regionale economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven.

Een economie is volgens ons pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

De coronacrisis heeft laten zien hoe sterk bedrijven ook afhankelijk zijn van een goed functionerende overheid. Aan de andere kant mogen we van ondernemers en bedrijven vragen om ook dienstbaar te zijn aan de lokale samenleving.

Lokale overheid

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de regionale arbeidsmarkt en de (regionale) circulaire economie.

Het MKB is onmisbaar voor werkgelegenheid, de lokale economie, voor ontwikkelingen van producten en voor de leefbaarheid. We komen op voor ondernemers.

- + De gemeente Heerde stelt zich op als partner voor ondernemers.
- + We vinden het belangrijk dat overheid en ondernemers elkaar blijven vinden in georganiseerd ondernemersoverleg, waarin Bedrijven Contact Heerde, de Heerder Ondernemers Klub, de Ondernemersvereniging

Wapenveld en Ondernemersvereniging Heerde vertegenwoordigd zijn.

- + De gemeente moet goede voorwaarden scheppen, en lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap stimuleren. Ondernemers, onderwijs en overheid dragen – in triple helix – samen bij aan de regionale economie en aan duurzame innovatie.
- + Het jaarlijkse Ondernemersevent is een prima ontmoetingsplek voor ondernemers, onderwijs en overheid.
- + Het Ondernemersfonds biedt kansen om gemeenschapszin in brede zin vorm te geven en heeft zich in de afgelopen jaren bewezen als een effectief fonds voor de Gemeente Heerde (ondernemers, onderwijs, zorg, cultuur, etc).
- + Gemeentelijke inkoop doen we in Heerde zoveel mogelijk lokaal of regionaal (MKB-vriendelijk aanbesteden).
- + De gemeente bevordert innovatie in het MKB. Toekomstbestendige (familie)bedrijven moeten voortdurend doorontwikkelen. De gemeente ondersteunt daarin, bijvoorbeeld via (het stimuleren van onderlinge) kennisdeling/kenniskringen.
- + De gemeente zorgt voor ondersteuning van starters en doorgroeiërs. Succesvolle ondernemingen zijn allemaal ooit klein begonnen. Het is belangrijk dat de lokale overheid starters op de arbeidsmarkt ondersteunt met goede werkplekken, waar afstemming, kruisbestuiving en ondersteuning kan plaatsvinden.
- + We willen in Heerde dat de lokale overheid investeert in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid. Ook digitaal door middel van het Digitale Warenhuis Heerde.
- + Heerde zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.
- + Sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde.
- + Voor ondernemers moet er één (digitaal) loket zijn waar men met alle (aan)vragen terecht kan.
- + Bij de herinrichting of renovatie van de openbare ruimte betreft de gemeente ondernemers bij de planning en de werkzaamheden om draagvlak te creëren en de overlast te beperken.

Zzp'ers

Veel mensen werken tegenwoordig zonder in loondienst te zijn, bijvoorbeeld als zelfstandige zonder personeel (zzp'er). Soms verdienen zij minder dan nodig is om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. De gemeente moet wat ons betreft actief gebruikmaken van de wettelijke mogelijkheden om hen zo nodig te ondersteunen.

Het voeren van een bedrijf aan huis moet een kleine zelfstandige niet onnodig moeilijk worden gemaakt.

- + ZZP-ers in Heerde worden begeleid en praktisch ondersteund, bijvoorbeeld door de beschikbaarheid van goed en snel internet voor de hele gemeente te bevorderen, één gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en flexplekken in publieke ruimten open te stellen voor start-ups.
- + Het onlangs gestartte Netwerk 578 in Heerde en Epe brengt zzp'ers samen.

Duurzame bedrijven en duurzame bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Heerde zijn een visitekaartje van de gemeente. Het zijn de plaatsen waar geld verdiend wordt, ondernemers elkaar ontmoeten en banen worden gecreëerd, maar ook plaatsen waar inwoners de hele dag verblijven om te werken.

- + In overleg met het bedrijfsleven gaan we leegstand voorkomen. In Heerde zetten we op tijd in op herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende ruimtebehoeftes van bedrijven, omdat leegstand criminaliteit aantrekt.
- + Heerde stimuleert goede onderlinge samenwerking tussen ondernemers met (vrijwillig of verplicht) parkmanagement, zo mogelijk in samenwerking met gemeenten in de Kop van de Veluwe.
- + Een ondernemersfonds kan ondernemers helpen om gezamenlijk bij te dragen aan een beter ondernemersklimaat.
- + De gemeente zorgt voor goede bereikbaarheid per OV en fiets.
- + De gemeente streeft naar aantrekkelijke bedrijventerreinen door groene ruimtes toe te voegen zodat er gesport en gewandeld kan worden in de pauzes en avonden.
- + De ChristenUnie-SGP stimuleert samenwerking met omliggende gemeentes bij de ontwikkeling en exploitatie van bedrijventerreinen. Rond H2O BV is het belangrijk op korte termijn te komen tot verkoop van de aandelen óf tot goede participatie binnen dit project.
- + We willen dat de gemeente samen met de ondernemers inzet op energiebesparing bij bedrijven en opwek van duurzame energie.
- + De gemeente stimuleert de circulaire economie door kenniskringen die zich richten op het besparen van grondstoffen en energie, en die gebruikmaken van elkaars warmte of energie. Als Cittaslow en Fairtrade-gemeente geven we hierin het goede voorbeeld.

Werken en rusten

We hechten grote waarde aan een goede balans tussen

werken, zorgen en rusten. De ontwikkeling naar een 24-uurs economie lijkt niet te stoppen. Tegelijkertijd zien we mensen op zoek naar meer rust en onthaasting. De coronacrisis heeft die behoefte onderstreept. Onze samenleving en economie gedijen als er rustmomenten zijn. Vanuit onze christelijke levensovertuiging genieten wij van de zondag als collectief rustmoment. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken, en een zevende dag om te genieten van rust, kerkdiensten, ontspanning, verstillig en van gezin en familie.

We zien dat door de toename van koopzondagen in gemeentes om ons heen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen. Soms is er ook in Heerde sprake van druk om op zondag te werken door de macht van grote winkelketens.

- + Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging is de zondag de daarvoor aangewezen dag, als de door God ingestelde rustdag. Dat willen we vasthouden.
- + Winkeliers mogen niet gedwongen worden om hun winkel op zondag te openen. De gemeente moet dit garanderen en bewaken.

Recreatie en toerisme

Recreatie gaat over ontspannen dichtbij huis. De coronacrisis heeft geleerd dat we hierin nog meer moeten investeren. Samen met recreatie- en toeristische ondernemers maakt de gemeente een plan met als doel het stimuleren en uitbreiden van verblijfsrecreatie in en rond Heerde.

- + Naast de ontsluiting van onze toeristische trekpleisters blijven we inzetten op optimale fiets-, loop- en kanoverbindingen, voor recreatie en voor het woon-werkverkeer.
- + We zetten in op gebieds promotie, samen met inwoners, lokale ondernemers en Visit Heerde en Veluwe op 1, zoveel als mogelijk via regionale samenwerking.
- + De Ambachtelijke Veluwe biedt kansen voor Heerde.

Waardering van voedsel

Het is belangrijk om te weten waar ons eten vandaan komt. Daarbij is een betere verbinding tussen bebouwde kom en platteland van belang. Ook de lokale overheid kan een andere eetcultuur bevorderen door bij te dragen aan meer lokale, biologische en gezondere producten en voedselketens.

We stimuleren het oprichten van regionale voedselmarkten, met gebiedscoöperaties die het voedsel rechtstreeks van boeren naar inwoners brengen, zoals de coöperatie Boerenhart en IJsselvallei Boert en Eet Bewust.

- + We faciliteren lokale voedselproducenten om hun producten te verkopen op de (week)markten in Heerde.
- + Voedselverspilling gaan we tegen.
- + De gemeente geeft het goede voorbeeld: 100% duurzaam en zo lokaal mogelijk.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. We zijn trots op onze agrarische sector en hebben hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier en leefomgeving. Bij het opstellen van een visie op het buitengebied willen we ons inzetten op een toekomstbestendige agrarische sector. Kernwoorden: kringlooplandbouw, lokale voedselketens en de boer als kenner van bodem en water en mede-beheerder van de openbare ruimte. Landbouwendernemingen krijgen de ruimte voor een moderne bedrijfsvoering door investeringen mogelijk te maken, voor zover deze een bijdrage leveren aan duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, milieu en beheer van het landschap.

3.2 Meedoen op de arbeidsmarkt

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen en contacten aangaan met anderen. Helaas kent Heerde nog altijd werkzoekenden.

Veel mensen hebben de afgelopen periode een beroep moeten doen op de steunmaatregelen van het rijk, mensen met een eigen zaak of zzp'ers. Het is belangrijk dat zij hun beroep weer op kunnen pakken en uit hun bedrijf weer een inkomen kunnen halen.

Bijstandsbeleid

In onze gemeente maken mensen gebruik van de bijstand/participatiewet. Het is goed dat we veel regelingen hebben die zich richten op deelname aan de samenleving, en op een fatsoenlijk inkomen. Er zijn daarnaast te veel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven. Ook het langdurig gebruikmaken van regelingen maakt dat mensen steeds verder wegzakken in structurele armoede. Dit willen we niet laten gebeuren.

We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. We vinden dat niemand in Heerde aan zijn of haar lot mag worden overgelaten.

Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

- + We zetten ons in voor een bijstandsbeleid vanuit vertrouwen en de menselijke maat, waar mensen een fatsoenlijk inkomen hebben en zelf regie houden over hun leven.
- + We zetten ons in voor positief bijstandsbeleid waarin mensen niet gezien worden als een kostenpost, maar ondersteund worden om een bijdrage te leveren aan de buurt en gemeente waar ze wonen. De gemeente is daarin een betrouwbare partner die met vertrouwen in mensen, uitgaat van mogelijkheden van inwoners en daarin niet de regels leidend laat zijn. Dit kan door bijvoorbeeld te werken met sociale coöperaties, regelluwe zones en vormen van regelarme bijstand.
- + Solidariteit komt van twee kanten. Dit betekent dat er rechten zijn maar ook plichten. De gemeente staat daarin dicht bij haar inwoners en helpt bij het herstellen van een fout. We bestempelen mensen niet zomaar als fraudeur. Wanneer mensen bewust misbruik maken van regelingen, fraude plegen of niet willen werken, stellen we duidelijk een grens en is er geen recht meer op uitkering.
- + In Heerde zijn we alert op arbeidsdiscriminatie op welke grond dan ook. De gemeente zelf moet ook oog hebben voor ongelijkheid in eigen beleid.

Aan het werk

De arbeidsmarkt is constant aan het veranderen. Veel mensen hebben vaste contracten bij bedrijven, daarnaast beginnen steeds meer mensen voor zichzelf als zzp'er. Binnen de zorg, de logistiek en de bouw volgen de technologische ontwikkelingen elkaar snel op. Nieuwe beroepen komen op en mensen die al lang in een bedrijf werken, zullen vaker moeten worden bij- of omgeschoold. Voor de één is dat vanzelfsprekend, voor de ander is dat lastig. Vooral jongeren zijn daarin kwetsbaar.

- + De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op de korte en middellange termijn.
- + De gemeente Heerde stimuleert vestigingsbeleid voor bedrijven waarvan de werkgelegenheid aansluit bij de plaatselijke behoefte/scholing.
- + Heerde neemt deel in de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle.

We zien graag dat overheid, onderwijs en ondernemers samen optrekken om mensen aangehaakt te houden in deze ontwikkelingen. Er zijn positieve resultaten van mentorprojecten, JobHulpMaatjes en coachingstrajecten,

waarbij vrijwilligers werkzoekenden ondersteunen of waarbij ondernemers als een mentor startende zzp'ers op weg helpen.

Voor mensen met een beperking moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten, of dat nou betaald of via vrijwilligerswerk is. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en maakt bedrijven enthousiast hiervoor, ook door ze te ontzorgen. Mensen met een beperking verdienen aandacht en begeleiding op de werkvloer door een coach of een collega die kennis heeft van de problemen die ze dagelijks ervaren. Dit zorgt voor meer begrip van collega's en meer werkplezier bij de werknemer. Het is belangrijk dat UWV en gemeenten deze ondersteuning inkopen/aanbieden. Daarbij zijn we alert op misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen.

Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd. De gemeente Heerde heeft in Lucrato een betrouwbare en 'vaste' partner zodat we duurzame plaatsingen realiseren.

We vinden het belangrijk te benadrukken dat mensen meer zijn dan alleen hun verdienvermogen. Vrijwilligerswerk of op een andere manier participeren in de samenleving is, zeker voor het welbevinden van iemand, heel waardevol.

Met de Participatiewet is de rol van het sociaal werkbedrijf (Lucrato) veranderd. Dit vraagt om zorgvuldigheid omdat de expertise niet verloren mag gaan. Tegelijk is de gemeente Heerde verplicht beschut werk te bieden. We zijn voor een coöperatieve samenwerking tussen sociale werkplaats en werkgevers.

- + De gemeente neemt, in samenwerking met het bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen.
- + De gemeente zet in op meerjarige projecten en programma's van vrijwilligers waarbij kwetsbare doelgroepen meerjarig worden ingezet in het bedrijfsleven en/of maatschappelijke organisaties.
- + De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken en naar begeleiding vanuit de samenleving via vrijwilligers.
- + We vinden dat de gemeente heel zorgvuldig moet zijn als het gaat om het vragen van een tegenprestatie. Het is belangrijk dat een tegenprestatie zoveel mogelijk aansluit bij de eigen kennis en talenten van mensen. De tegenprestatie mag niet ten koste gaan van regulier werk en ook mantelzorg geldt als tegenprestatie.
- + We willen dat er aparte aandacht is voor re-integratie van 55-plussers omdat deze groep een andere aanpak vraagt.

Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten) bieden, worden beloond.

- + De gemeente zet zich extra in om mensen met psychische klachten aan het (vrijwilligers-) werk te krijgen.

Nieuwkomers en arbeidsmigranten

Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook voor hen geldt: hoe eerder, hoe beter.

- + Vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen. Binnen de nieuwe inburgeringswet zijn hiervoor voldoende mogelijkheden.
- + De gemeente Heerde zorgt dat er een goede verbinding is tussen de nieuwe inburgeringswet en de ondersteuning bij en bemiddeling naar werk.

Ook in onze gemeente werken en wonen arbeidsmigranten. Zij zijn voor onze lokale economie belangrijk, maar vormen een kwetsbare groep. Regelmatig hebben zij te maken met uitbuiting, mensenhandel en slechte woonomstandigheden en door de taalbarrière is het moeilijk deel uit te maken van onze Heerder samenleving. We zijn voorstander van lokaal beleid dat bijdraagt aan integratie en dat het risico op uitbuiting, dakloosheid en overlast beperkt.

Een belangrijke voorwaarde hiervoor is dat arbeidsmigranten die langer dan vier maanden in Nederland verblijven, zich inschrijven in het Basisregistratie Personen (BRP). Hiermee krijgen zij dezelfde rechten, zorg en plichten als elke Nederlander. In Heerde spreken we af dat de werkgevers en uitzendbureaus hun werknemers hierop wijzen.

- + De gemeente Heerde sluit een convenant met betrokken werkgevers en uitzendbureaus, waarin afspraken staan over inschrijving BRP, huisvesting, arbeidsomstandigheden en rechten en plichten van arbeidsmigranten.
- + In onze gemeentelijke wetgeving (APV) komen regels over onder andere de exploitatievergunning en andere regels (overlast, het aantal personen per woning, enz.) rond het huisvesten van arbeidsmigranten.

3.3 Armoede en preventie

In Heerde groeien kinderen in armoede op. Veelzeggend is dat 60 procent van deze arme kinderen, werkende ouders heeft. We willen armoede bestrijden. Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op.

Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen, moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Wij willen de vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie overgaat, doorbreken.

Armoederegelingen zijn bedoeld om mensen en gezinnen te helpen. Nu is het een wirwar van regels die veel administratieve rompslomp veroorzaakt. De ChristenUnie-SGP Heerde wil dat gezinnen optimaal gebruik maken van de regelingen. Dit is onderdeel van één gezin, één plan en één regisseur. Deze regisseur zorgt ervoor dat op alle fronten wordt meegedacht: werk en opleiding, maar ook goed in je vel zitten psychisch en fysiek zijn belangrijke factoren. Om geldstress te voorkomen willen we dat de gemeente voor schulden een gezinsaanpak hanteert. De regisseur bewaakt deze gezinsaanpak.

Jongeren zijn financieel kwetsbaar. Een integrale aanpak is voor hen heel belangrijk. Omgaan met financiën maakt onderdeel uit van het preventieve programma van de gemeente.

- + De gemeente Heerde sluit zich aan bij de Alliantie Kinderarmoede en legt de verbinding met Kansrijke Start.
- + De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat zij betalingsachterstanden tijdig melden en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.
- + Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid kosten geld. De gemeente zorgt dat ook de minima in Heerde mee kunnen doen en profiteren van een lagere energierekening door isolatiemaatregelen.
- + De gemeente Heerde kijkt ook kritisch naar het eigen gedrag als schuldeiser.
- + Voor mensen met een laag inkomen is een collectieve zorgverzekering beschikbaar, met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals onder andere een compensatie van of meeverzekerd eigen risico. De collectieve zorgverzekering is ook beschikbaar voor minima.
- + We willen dat voorzieningen voor hulp en financiële ondersteuning optimaal bekend zijn bij de doelgroep, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de Voorzieningswijzer.
- + De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen is zo laagdrempelig mogelijk.
- + Onder andere scholen en sportverenigingen wordt gevraagd alert te zijn op signalen van armoede bij kinderen en deze te melden bij het (sociaal) wijkteam.

Schulden

Om te voorkomen dat zowel voor mensen zelf, als voor

schuldeisers en de samenleving de gevolgen van schulden zich in rap tempo opstapelen, vinden we dat de gemeente snelle en toegankelijke schuldhulpverlening moet bieden. De gemeente Heerde vermijdt ingewikkelde bureaucratie.

Het hebben van schulden levert veel stress op en leidt vaak tot geestelijke en lichamelijke klachten. De aanpak van schulden heeft dus haast. In de situatie waarbij mensen wel willen betalen, maar niet kunnen betalen, willen we dat de gemeente Heerde sociaal gaat incasseren. Bij het ontstaan van betalingsachterstanden kijkt de gemeente naar de situatie van de persoon: maatwerk dus.

We gaan altijd uit van vertrouwen en de gemeente moet hulp bieden bij het herstellen van een fout of bij het organiseren van een betalingsregeling. Dit geldt voor alle gemeentelijke afdelingen.

En hoewel wij het liefst een samenleving zouden zien waarin voedselbanken niet nodig zijn, zijn wij dankbaar voor het kostbare werk dat zij doen. Ook de voedselbank Vaassen, Epe, Heerde en omgeving mag op gemeentelijke steun rekenen, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een locatie of vervoersmiddel.

- + We gaan uit van één schuldenaar, één regisseur.
- + In Heerde maken we gebruik van de Nederlandse Schuldhulproute en mijnschuldenwijzer.nl.
- + Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen. We zetten in op kortere schuldhulptrajecten met goede begeleiding, zodat mensen sneller zicht hebben op een schone lei.
- + De gemeente Heerde sluit een convenant met alle aanbestedingspartners, waarin afspraken vastliggen rond sociaal incasseren en signaleren van betalingsachterstanden.
- + In Heerde werken we met incassobureaus en deurwaarders die aangesloten zijn bij het landelijk keurmerk met betrekking tot sociaal incasseren.
- + In Heerde maken we een plan waarbij werkgevers die te maken hebben met werknemers in schulden, in samenwerking met de gemeente hun werknemer kunnen ondersteunen.
- + De gemeente Heerde maakt ook werk van de ondersteuning van ondernemers en zzp'ers met schulden, door ook voor hen schuldhulp te realiseren en ruimhartige bbz-kredieten aan te bieden.
- + De gemeente Heerde sluit aan bij landelijke initiatieven om schulden te voorkomen, bijvoorbeeld SchuldHulpMaatje.
- + De gemeente Heerde zet in op het aanbieden van saneringskredieten aan mensen met problematische schulden. Daarmee worden schulden afgekocht en blijft er nog maar één schuldeiser over. Zo creëren we rust en perspectief. We benutten het landelijke Waarborgfonds als

waarborg voor de saneringskredieten.

- + De wachttijden voor schuldhulp worden zoveel mogelijk benut. Bijvoorbeeld door mensen 'huiswerk' te geven, maar ook actief samen te werken met partners als SchuldHulpMaatje, maatschappelijk werk, de Voedselbank of de diaconie.
- + De gemeente maakt als regisseur concrete afspraken met

deze partners om de hulp te stroomlijnen en biedt daarin ondersteuning aan.

- + Bij dakloosheid door huurschuld werken we in Heerde aan een gezamenlijke oplossing met de woningcorporatie. In Heerde worden gezinnen met kinderen onder de 12 niet uit hun woning gezet. Corporaties mogen zich niet als preferente schuldeiser opstellen.

Samen geloofwaardig in Heerde!

Bij de ChristenUnie-SGP Heerde staat 'Samen Geloofwaardig' centraal. We beseffen dat niet alles binnen de kortste keren is te realiseren. We zullen ons inzetten om uw stem te laten klinken in de Heerder politiek! We durven dit te schrijven, omdat we geloven dat onze hulp is bij onze Hemelse Vader. Wij willen ons de komende vier jaar inzetten voor Samen Geloofwaardig in de Gemeente Heerde!

Fractie.

+ Gert van der Rhee
Fractievoorzitter en
Gemeenteraadslid ChristenUnie

+ Eline Moerman-Vreugdenhil
Gemeenteraadslid
ChristenUnie

+ Hendrik Sellies
Gemeenteraadslid SGP

+ Ben van der Linde
Gemeenteraadslid
ChristenUnie

**Stem 14, 15 of 16 maart
2022 op Lijst 1!**

Samen geloofwaardig

ChristenUnie | **SGP**

Heerde • Wapenveld • Veessen • Vorchten